

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2022-02-04

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.gu.se/jmg

”Av män, för män och om män”

En kvantitativ och kvalitativ studie om könsrepresentation i sportjournalistiken

Författare: Elvira Knudsen, Matilda Hillman & Marcus Erlingfors

Handledare: Maria Edström

Kursansvarig: Marina Gherseti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

”Traditionellt sett så har sportjournalistiken gjorts av män, för män och om män. Och att förändra en kultur, det tar ett tag att vrida det där liksom... tanken som bara tuffar på om man inte gör något.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten (2021-11-29)

Abstract

Title: "Av män, för män och om män"
Authors: Elvira Knudsen, Matilda Hillman och Marcus Erlingfors
Level: Bachelor thesis in Journalism
Term: HT 2021
Supervisor: Maria Edström

Aim of thesis: The aim of this study is to investigate and acquire knowledge about how often and in what way women, compared to men, are portrayed in local newspapers online sports sections and the underlying editorial reasons behind it. The study also aims to investigate in what quantity portrayed women are allowed to declare oneself compared to portrayed men in the local newspapers online sports sections, however the study also aims to investigate the underlying editorial reasons behind these conceivable differences.

Theoretical framework: This study has been inspired by earlier studies in the same category, these earlier studies have also been used to compare results and thereby be able to put this study's results into a bigger perspective where the results could possibly help show changes or developments in the invested area during time. As a base for this study three theories have been used, the theory of news values, gender logic and masculine hegemony. These theories and earlier studies have helped us understand the historical effect and premises of gender in society generally but also specifically in the field we have investigated.

Methods: This study's result has been achieved by using both content analyses and qualitative interview analyses, which both investigated the same four local newspapers. The quantitative survey analysed in total 473 articles published online, the survey took place every second day at 9:00 am during a period of two weeks. The study's qualitative survey investigates the reasons behind the quantitative survey's results by interviewing each invested newspaper's sport editor. This part of the study was done to understand why there are differences in sports reporting when it comes to gender, how the news editors view this difference and how they work to counteract this pattern.

Results: This study's results indicate that sports dominated by men receive more attention in the investigated newspapers. A majority of the articles are about male athletes, and that men are used as interviewee more than women, even when the article is portraying women or a female dominated sport. The study shows that the two male dominated sports football and ice hockey are by far the most reported sports online in the local newspapers. The qualitative interviews show that the news reader's interest measured by the amount of articles viewing statistics is a big factor in how the news selection is made. It also shows a lack of editorial strategies concerning gender representations in the newscontent, but that the topic is a part of a constant daily discussion amongst the editorial staff. The editors interviewed in this study do however all agree that they, to a certain point, carry a societal responsibility in the aim for a more gender equal reporting of sport.

Innehållsförteckning

	Sida:
Abstract	3
Innehållsförteckning	4
1 Inledning.....	6
1.1 Jämställdhet – definition och bakgrund	7
1.2 Studiens mått för jämställdhet.....	8
1.3 Syfte och frågeställningar.....	9
2 Tidigare forskning	10
2.1 Internationell forskning kring sportjournalistik	10
2.2 Svensk sportjournalistik genom tiderna	11
2.3 Lokaljournalistik	14
2.4 Kommersialisering i sportjournalistiken	14
2.5 Forskningslucka	15
3 Teori	16
3.1 Nyhetsvärdering och nyhetsurval.....	16
3.2 Genuslogik	17
3.2.1 Genuslogik i journalistiken	17
3.3 Maskulin hegemoni	18
4 Metod och material.....	20
4.1 Urval och avgränsningar	20
4.1.1 Två tidningskoncerner.....	21
4.1.2 Val av tidningar	21
4.1.3 Val av period – kvantitativ undersökning	22
4.1.4 Analysenheter.....	23
4.1.5 Bortplockade analysenheter	24
4.2 Kodschema	25
4.3 Intervjuguide och intervjuer	25
4.4 Validitet och reliabilitet.....	26
4.5 Metoddiskussion.....	28
5 Resultat och analys.....	29
5.1 Sporter och könsfördelning i rapporteringen	29
5.1.1 Sporter och könsfördelning i sporterna	29
5.1.2 Könsfördelning i artiklarna	31
5.1.3 Sporter och könsfördelning i rapporteringen: analys	32
5.2 Intervjupersonerna i artiklarna	33
5.2.1 Vem får komma till tals (kön).....	33
5.2.2 Vem får komma till tals (kön och roll).....	34
5.2.3 Intervjupersonerna i artiklarna: analys	36
5.3 Könsfördelning bland reportrar	37
5.3.1 Könsfördelning bland reportrar: analys.....	37
5.4 Redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet.....	38

5.4.1	Nyhetsvärdering och nyhetsurval.....	38
5.4.2	Jämställdhet.....	40
5.4.3	Könsrepresentation bland intervjupersoner.....	42
5.4.4	Könsfördelning på redaktionen.....	44
5.4.5	Redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet: analys	45
5.5	Sportredaktionernas ansvar	48
5.5.1	Sportchefernas syn på ansvar	48
5.5.2	Policy och jämställdhetsarbete	50
5.5.3	Jämställdhet i framtiden	51
5.5.4	Sportredaktionernas ansvar: analys.....	52
6	Sammanfattning	54
7	Slutdiskussion.....	56
8	Vidare forskning.....	58
	Referenser.....	59
	Bilaga 1: Kodschema med kodinstruktioner	63
	Bilaga 2: Intervjuguide.....	69
	Bilaga 3: Inbjudan till intervju	71
	Bilaga 4: Sporter i rapporteringen.....	72

1 Inledning

Sport har historiskt sett på alla plan tillhört det manliga könet. Sport har utförts av män, det har skrivits om män och av män. I början på 1900-talet gick det i dagstidningarna sällan att hitta några sportartiklar som handlade om det kvinnliga könet. Under 1900-talet skedde en utveckling där kvinnors utrymme på sportsidorna långsamt växte, och vid århundradets slut, mellan 1985-1995 utgjorde damidrott 13 procent av alla artiklar i de tidningar som undersöktes i Wallins (1998) studie. Detta trots att antalet kvinnor som utövade sport hade gjort en mycket mer drastisk ökning i samhället samt lyckats etablera kvinnliga lag inom sporter som tidigare var helt stängda för kvinnor, däribland fotbollen (Olofsson, 1989). Vidare visar en studie gjord 2018 att endast 20 procent av de som får komma till tals i sportnyheterna var kvinnor (Hirdman, 2018).

Mansdomineringen inom sportens värld är även något som genomgående återspeglas på redaktionerna. Samtidigt som andelen kvinnor växte inom den svenska journalistkåren förblev sportredaktionerna mansdominerade. Men en långsam ökning av andelen kvinnor går att se även bland sportjournalisterna och 2005 hade andelen ökat till 13 procent kvinnliga sportjournalister i Sverige (Löfgren Nilsson, 2007), och 2018 var andelen 18 procent (Hirdman 2019). Detta visar dock att könsfördelningen inom sporten ligger långt efter den Sveriges övriga journalistkår som 2018 bestod av en majoritet kvinnor på hela 52 procent (SCB, 2020).

Riksidrottsförbundet (2021) visar resultat från 2019 kring hur stor andel av befolkningen mellan 6-80 år som ägnar sig åt mycket ansträngande motion och idrott på fritiden samt hur ofta de gör det. Med ansträngande motion menas att man ska svettas och andas mycket kraftigare än normalt. Resultaten i undersökningen visar att det ungefär är lika stor andel kvinnor respektive män som ägnar sig åt mycket ansträngande motion oavsett frekvens på utövandet.

I den nationella SOM-undersökningen 2012 undersöktes hur stor andel kvinnor och män som läser sportnyheter. Svarsgruppen innefattade de som uppgav att de läser en morgontidning minst en gång i veckan. 27 procent av kvinnorna som svarade uppgav att de läser sportnyheterna. Samma siffra för män var 63 procent (Andersson & Weibull, 2013).

Samtidigt visar rapporter från Sveriges riksidrottsförbund att andelen av befolkningen som är medlemmar i olika idrottsorganisationer består av 44 procent kvinnor år 2020. En siffra som varit oförändrad sedan 2004, med endast tillfälliga mindre ökningar av andelen kvinnor som undantag. Alltså innebär detta att könsfördelningen hos antalet idrottsutövare i Sverige i princip är jämställd, något som indikerar att kvinnor även har ett lika stort intresse att ta del av och vara en del av sportjournalistik som män. Detta återspeglas dock inte i sportjournalistiken vars könsrepresentation inte varit jämnt fördelad.

Det tycks alltså finnas en skillnad i könsfördelningen när det kommer till medias sportrapportering, både när det kommer till mängden rapportering, men även en generell skillnad i utrymme, aktörer och journalisternas inställning kring sporterna beroende på om det handlar om kvinnor eller män. Detta är även ett ämne som med jämna mellanrum upptagit

svenska mediers debattsidor, bland annat gick det att läsa om i debattartikeln *“Pinsamt när medierna ska bevaka ridsporten”* på Aftonbladets debattsida den 15:e september 2021. Som är ett tydligt exempel från rapporteringen av ridsport under OS 2021, där vissa skrivande journalisters kunskapsnivå, enligt journalisten Maria Torshall, var att jämföra med en fotbollsrapportering där skribenten inte känner till vad en ”offside” är (Torshall, 2021, september). Ett annat exempel där journalisters bristande kunskap kring den kvinnodominerade ridsporten har väckt debatt är artikeln *“Hästfolket rasar mot Anrell - Okunnighet”*, Aftonbladet 18:e januari 2012. Artikeln handlar om den kritikstorm som följde efter medias ifrågasättande rapportering av Rolf-Göran Bengtssons som vinnare av Jerringpriset, i synnerhet efter en krönika med rubriken *“Rolf-Göran Bengtsson - vem fan är det?”*, skriven av Sportbladets Lasse Anrell (Lundgren, 2012, januari). Krönikan av Lasse Anrell går inte längre att hitta på Aftonbladets hemsida. Att ämnet problematiseras, debatteras och omskrivs visar på ett ökat engagemang kring frågan inom media, men skillnader verkar kvarstå, exempelvis när det kommer till kunskapsnivåerna och uppfattning om lägre publikintresse vid kvinnodominerade sporter.

Liknande exempel i rapporteringen finns kring utrymme för män och kvinnor i tidningen. Till exempel fick det svenska herrlandslaget i curling närmare ett helt uppslag i papperstidningen i Helsingborgs Dagblad den 24:e november 2019, med rubriken *“Galet bra EM-slut i Olympiarinken”*, för att de vunnit EM-guld. På samma sida fanns en artikel om det svenska damlandslaget i curling som också vunnit EM-guld med rubriken *“Hasselborg hyllar publiken efter guldet”*. Kvinnorna fick dock endast runt en tredjedels sida i utrymme. Ytterligare ett exempel på liknande fördelning återfinns i Svenska Dagbladets papperstidning den 3:e januari 2021, där prestationen i ett manligt skidlopp fick den stora rubriken *“Oskar Svensson sexa utan fästvalla: Ett bra beslut”* vilket var i fokus i artikeln. Samma artikel handlar även om det kvinnliga loppet där en av de svenska skidåkarna vann, vilket man kan läsa kort om i slutet. Bildmässigt fick också den manliga skidåkaren en dubbelt så stor bild på sidan jämfört med den kvinnliga.

1.1 Jämställdhet – definition och bakgrund

Jämställdhet är något som ständigt diskuteras och för att vidare kunna diskutera och argumentera för på vilket sätt ett jämställt nyhetsutbud är viktigt så behöver jämställdhet definieras. Jämställdhetsmyndigheten (2019) definierar jämställdhet enligt följande *“Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet”*. Att arbeta för ett mer jämställt samhälle innebär att man arbetar för att alla, oavsett kön, ska kunna forma och bestämma över sina egna liv. Svensk jämställdhetspolitik har dessutom som mål att både kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att kunna göra det. Jämställdhet handlar inte bara om att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män utan också om att uppmärksamma och ta hänsyn till andra faktorer som påverkar kvinnor och mäns livsvillkor, som till exempel attityder, normer och ideal (Jämställdhetsmyndigheten, 2019).

Enligt *“The global gender gap”* (2021) rankas Sverige inom topp fem bland de mest jämställda länderna i världen, något som även återspeglas i fördelningen av kvinnor och män på Sveriges redaktioner. År 2018 var 52 procent av alla verksamma journalister i Sverige

kvinnor, medan 48 procent var män (SCB, 2020). Men det är siffror som inte speglas inom sportjournalistiken där männen är överrepresenterade (Hovden & von der Lippe, 2019).

Det saknas färsk forskning som visar exakta siffror på fördelningen mellan manliga och kvinnliga reportrar på Sveriges sportredaktioner. I den senaste undersökningen som kunnat hittas utgjorde kvinnor endast 13 procent av de som jobbade med sportjournalistik (Djerf-Pierre, 2007). I Nordlanders (2018) bok ”*Mellan raderna - en bok om att vara kvinna och journalist*” har dock svenska kvinnliga sportjournalister lämnat vittnesmål om en ojämn fördelning med patriarkal och diskriminerande arbetsmiljö, där män bland annat får bättre jobberbjudande och högre status än sina kvinnliga kollegor, trots att de i vissa fall haft lägre kompetens.

Andelen kvinnor som får synas i media har dock haft en positiv utveckling de senaste åren (Edström & Jacobsson, 2015; Edström & Jacobsson, 2021). Detta tyder på att jämställdhetsarbetet är på väg åt rätt håll för hela journalistiken och så även i sportjournalistiken, eftersom 2020 utgjorde kvinnor nästan hälften av de som fick synas som sportföreträdare i media (Edström & Jacobsson, 2021). Trots det finns till exempel en person i tidigare studie som uttryckt “att förbise kvinnor i nyhetsrapporteringen är bara en dålig vana” vilket är en anledning till varför man bör fortsätta undersöka detta (Edström & Jacobsson, 2015:50).

1.2 Studiens mått för jämställdhet

För att denna studien ska kunna påvisa hur jämställd eller icke jämställd sportrapporteringen på utvalda redaktioner är så måste det först finnas en tydlig definition av vad som räknas som jämställt när det handlar om representation, samt en tydlig definieringen när det kommer till vilka sporter som räknas till kvinno/mansdominerade, eller jämställda, då detta är en av de faktorerna som mäts.

I “*På tal om kvinnor och män*” (2020) använder sig SCB av måttet att minst 40 procent ska bestå av kvinnor och minst 40 procent av män för att gruppen ska anses jämställd. Om en sida av fördelningen överstiger 60 procent anses gruppen kvinnodominerad eller mansdominerad. Den här fördelningen och definitionen av jämställt går dock att ifrågasätta om det till exempel är så att det alltid är kvinnornas procentenheter som ligger nära 40 procent och männens procentenheter som ligger nära 60 procent, och vice versa. Enligt andra källors definition anses jämställdhet inte vara nådd förrän procentenheterna ligger på 50 procentenheter vardera. Några som använt sig av den definitionen är Västerbottens-kuriren när de 2002 inledde sitt arbete för att nå en jämställd fördelning av kvinnor och män inom tidningens alla sektioner. Redaktionschefen Gunnar Falck berättar att målbilden 50/50 blev alla redaktörers ansvar och att räkningen av antalet kvinnor i text och bild var en självklar utgångspunkt i kursändringen (Edström & Mølster, 2014).

I den här studien definieras därför “jämställd representation” i sporten utifrån en kompromiss mellan dessa två definitioner. För att det ska räknas som jämställt måste minst 45 procent bestå av kvinnor eller män, och den ena gruppen får inte överstiga 55 procent. Samma procentenheter används för att definiera vilka sporter som ska räknas till kvinno- eller mansdominerade.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka representationen av kvinno- respektive mansdominerade sporter på fyra svenska lokaltidningars webbsidor. Utöver det är syftet även att ta reda på vilka redaktionella rutiner och strategier som ligger bakom varför rapporteringen ser ut som den gör. Vem som får komma till tals, vilka sporter det skrivs mest om, kvinno- eller mansdominerade samt varför det ser ut som det gör är frågor som ingår.

För att besvara studiens syfte har fyra huvudsakliga frågeställningar utformats:

1. Hur ser könsrepresentationen ut i de sporter som lokaltidningar bevakar och i vilken utsträckning är de kvinno- eller mansdominerade?
2. I vilka sammanhang får kvinnor och män komma till tals?
3. Vilka är de redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet på lokaltidningarnas sportredaktioner?
4. Hur ser sportredaktionerna på sitt ansvar kring jämställdhet ur ett samhällsperspektiv?

De första två frågeställningarna kommer att besvaras genom kvantitativ innehållsanalys där de fyra tidningarna kodus varannan dag under perioden 11-23 november 2021. Den tredje kommer att besvaras genom kvalitativa intervjuer med sportchefen på respektive tidning. Svaren presenteras sedan i resultatkapitlet genom tabeller samt citat från intervjuerna.

2 Tidigare forskning

Detta kapitel presenterar tidigare forskning som har gjorts på liknande ämnen som syftet för denna studie. Denna forskning blir grunden för att kunna jämföra och analysera de resultat som studien kommer fram till.

2.1 Internationell forskning kring sportjournalistik

Jämställdhet inom sportjournalistiken är något som inte bara diskuterats i Sverige, utan är ett ämne som väckt intresse inom forskningsvärlden även internationellt. Detta eftersom ojämställdheten inom just sportjournalistiken verkar vara ett internationellt fenomen. Det har till exempel gjorts studier i både USA och Storbritannien kring detta.

Hardin (2005) presenterar resultatet av en studie där man gjort enkäter med närmare 300 redaktörer på olika tidningar i USA. I enkäten fick redaktörerna uppskatta hur stort intresse deras läsare hade för att ta del av damidrott. 47 procent svarade att de trodde att läsarna var intresserade medan 44 procent svarade att de trodde att läsarna inte var särskilt intresserade av att läsa om damidrott. Bara 9 procent av de tillfrågade redaktörerna uppskattade att läsarna var väldigt intresserade av damidrott. Det fanns även skillnader i hur kvinnor respektive män svarade på frågan. De kvinnliga redaktörerna uppskattade att läsarna är mer intresserade av damidrott än vad de manliga redaktörerna gjorde. Värt att notera är att av de tillfrågade redaktörerna var endast 4 procent kvinnor. Redaktörerna fick även svara på frågan om de anser att kvinnor över lag är mindre intresserade av sport än vad män är. 31 procent svarade att de anser att kvinnor inte är lika intresserade av sport jämfört med vad män är. 69 procent svarade att de inte tycker kvinnor är mindre sportintresserade än män. Redaktörerna som deltog i studien fick även svara på om de kände en skyldighet att bevaka och rapportera om damidrott. Då svarade 84 procent att de tycker det är en skyldighet att rapportera om damidrott också. Vidare fick de tillfrågade redaktörerna även svara på frågan om de anser att kvinnor över lag är mindre atletiska än män. 24 procent svarade att de tycker kvinnor är mindre atletiska än män medan 70 procent svarade att de inte tycker det.

Franks och O'Neill (2016) genomförde en studie 2012 där de undersökte hur många kvinnliga journalister som skrev på sportsidorna i brittiska tidningar. Det de kommer fram till i sin studie, genom att titta på by-lines under sportartiklar, var att det var endast 2,3 procent av de artiklar som analyserats i studien som skrivits av en kvinna. Eftersom den här studien genomfördes 2012 när det var sommar-OS i London var ett av syftena med studien även att se hur många kvinnliga sportjournalister som skrev i tidningarnas före och efter OS för att jämföra om det var någon skillnad. Eftersom 90 procent av befolkningen i Storbritannien tittade på några av tävlingarna under OS fanns det ett stort intresse, även hos kvinnor. Dessutom var kvinnliga atleter framgångsrika under de olympiska spelen. 36 procent av Storbritanniens medaljer vanns av kvinnor. Det här gjorde att det fanns en möjlighet att undersöka om OS i London hade någon påverkan för representationen av kvinnliga sportjournalister. Författarna kommer fram till att det var en liten ökning av kvinnliga sportjournalister efter OS jämfört med innan. Med tanke på hur liten skillnaden var menar de att det kan tyda på att OS hade en kortsiktig påverkan på representationen av kvinnliga sportjournalister men att det inte behöver betyda något på lång sikt.

Vidare finns det studier som visar att män får mycket större utrymme i sportjournalistiken jämfört med kvinnor. Rapporten *Where are all the women* (Women in sport, 2018) som gjorts i samarbete mellan EU och EU:s Erasmus+ program visar tydligt på detta. I den rapporten har de studerat hur stor andel män respektive kvinnor som får synas i sportsändningar i några EU-länder, där Sverige är ett av de länder som studerats. I undersökningen har 16 olika svenska TV-kanaler studerats för att se hur stort utrymme kvinnliga respektive manliga idrottare får och det gjordes under september 2017 och mars 2018. Resultatet som presenteras i rapporten är att i sportsändningarna under september 2017 var 89 procent av de som fick synas män medan kvinnor endast fick synas i 3 procent av sportsändningarna. De resterande 8 procenten tillhörde en blandad kategori där både män och kvinnor fick synas i sändningen. Under perioden i mars 2018 som också studerats var 82 procent av de som fick synas män och 6 procent var kvinnor. 12 procent tillhörde den blandade kategorin. I samma undersökning har även intervjuer gjorts med chefer, producenter och journalister där det kommit fram att de anser att jämställdhet är viktigt och att de aktivt arbetade för att det ska bli mer jämställt. Många journalister ansåg att en ojämsälld nyhetsbevakning var oacceptabelt.

2.2 Svensk sportjournalistik genom tiderna

Wallin (1998) menar i sin bok *Sporten i spalterna*, där han undersökt sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress mellan 1895-1995, att det i början av 1900-talet skrevs väldigt få artiklar om damidrott, och de som skrevs fanns i storstadstidningarna. Han förklarar sedan att ökningen av artiklar om damidrott sett liknande ut hos lokal- och regionaltidningar såväl som hos storstadstidningar under de senaste decennierna. Ett exempel som lyfts är att *Arbetarbladet* samt *Norrbottens-Kuriren* haft minst lika många artiklar om damidrott som storstadstidningarna. Vidare nämns att *Arbetarbladet* haft störst andel artiklar om damidrott under perioden 1985-1995, dvs 17-18 procent av deras artiklar handlade om det. Bland dessa räknas dock även de artiklar som varit en blandning av både manlig och kvinnlig elitidrott med. I de artiklarna dominerade oftast de manliga aktiviteterna. Ett annat exempel som visar att kvinnor fått lite mer plats är att damidrott allt som oftast utgjordes av notiser under perioden 1935-1965. Detta ändrades sedermera under perioden 1975-1995 och under 1985-1995 utgjorde damidrott 11-12 procent av notiserna och 13 procent av alla artiklar (Wallin, 1998).

Djerf-Pierre (2003) skriver i temanumret av Kvinnovetenskaplig tidskrift *Journalistikens Kön* att alla sociala fält karaktäriseras av ojämlikhet där både makt och ledarskap är begrepp som allt som oftast kopplas ihop med manlighet. Denna ojämlikhet har även återfunnits hos medier under 1900-talet och trots att antalet kvinnliga journalister har ökat så har inte kvinnorepresentationen på högre positioner i medieföretag ökat. De enda medieföretag som uppnått höga jämställdhetssiffror på betydande positioner är inom populärpressen, SVT och SR. Oftast är kvinnor alltså de som har blivit dominerade snarare än de som dominerar. Det speglar sig genom journalistikens genrer och uttrycksform, där ett exempel på detta är samhällsjournalistik kontra kändisjournalistik. Detta har dock inte varit någon garanti för att mansdominerade genrer får en hög status. Till exempel har sport- och kriminaljournalistiken varit omdebatterad trots att genrerna generellt dominerats av män (Djerf-Pierre, 2003).

I Andersson (2004) undersöktes 1484 nyhetsartiklar på sportsidorna i slumpmässigt utvalda papperstidningar hos Piteå-Tidningen, Västerbottens-Kuriren och Östgöta Correspondenten utgivna i januari, april, juni och september 2003. Resultatet visar till exempel att fotboll och ishockey var de två sporter som det rapporterades mest om under denna period hos samtliga tre tidningar. Vidare var män en stark majoritet av de huvudpersoner som fick framträda i sportmaterialet. I Piteå-Tidningen var dessa 85 procent män, i Västerbottens-Kuriren 81 procent män samt i Östgöta Correspondenten 84 procent män. I samtliga tre tidningar rapporterades det också mer om herrsport än om damsport. Ett intressant fynd är även att det nästan var uteslutande män som figurerade i de artiklar som handlade om herrsport (100 procent i Piteå-Tidningen, 99 procent i Västerbottens-Kuriren samt 99 procent i Östgöta Correspondenten). Samtidigt var det också många män som figurerade i artiklarna som handlade om damsport (30 procent Piteå-Tidningen, 39 procent Västerbottens-Kuriren samt 17 procent Östgöta Correspondenten).

År 2020 domineras fortfarande statistiken kring vilka som får uttala sig i press, radio och tv, samt vilket kön som nyheterna handlar om av män. Representationen av kvinnor har dock ökat med sju procentenheter (från 31 procent till 38) i press, radio och TV och med sex procentenheter (från 28 procent till 34) i onlinenyheter de senaste fem åren (Edström & Jacobsson, 2021). Det är visserligen den högsta ökningen under de senaste 20 åren men det bevisar ändå en starkt mansdominerad nyhetsrapportering. Vidare är också kvinnor gravt underrepresenterade som experter och talespersoner i media (21 procent respektive 37 procent) medan det visar sig aningen mer jämställt mellan kvinnor och män som är med i nyheterna som huvudperson eller för att de har personlig erfarenhet (42 procent kvinnor respektive 46 procent män) (Edström & Jacobsson, 2021). I Edström och Jacobsson (2015) framgår det att andelen kvinnor i nyhetsmedierna inom kategorin "kändisar, kultur och sport" år 2015 var 23 procent kvinnor. Anledningen till varför den kategorin har så låg andel kvinnor är på grund av att sporten är så mansdominerad. I Edström och Jacobsson (2021) kommer det fram att av de tio vanligaste yrkena för nyhetssubjekt i svenska nyheter är sportföreträdare med på listan. Statistik från 2020 visar att av de sportföreträdare som får synas i media är 41 procent kvinnor. Trots att kvinnorna tar mer och mer plats inom sportjournalistiken ligger nyhetsinnehållet efter och det görs riktade satsningar på mer kvinnorepresentation som nyhetssubjekt. Ett exempel på detta är i en studie om jämställdhet på nyhetsredaktioner, där chefredaktören på tidningen Nerikes Allehanda i en intervju säger att "sporten är ett jätteproblem och det jobbar vi med" (Kadrija, 2021:45).

Likt Frank och O'Neills studie har det även gjorts studier i Sverige där man undersöker hur många kvinnor inom journalistiken som har sport som sitt huvudsakliga bevakningsområde. 1989 var andelen kvinnor som jobbade inom sportjournalistiken 4 procent. 2005 hade andelen kvinnor inom sportjournalistiken ökat till 13 procent (Löfgren Nilsson, 2007). I Löfgren Nilssons (2007) studie framgår det att sport är det bevakningsområde inom journalistiken där minst andel kvinnor jobbar, även om andelen kvinnliga sportjournalister har ökat. 2018 var 52 procent av alla verksamma journalister i Sverige kvinnor, medan 48 procent var män (SCB, 2020). I november 2021 har inte någon statistik över könsfördelningen bland sportjournalister kunnat hittas.

Vidare har Institutet för mediestudier genomfört innehållsanalyser från 2007 till 2018 där man kodat en mängd nyhetsinnehåll i svenska nyhetsmedier bland annat utifrån vem som får komma till tals inom olika ämnen samt vilka ämnen som kvinnliga och manliga journalister rapporterar om. Även här blir det tydligt att det är fler män som får komma till tals inom sportjournalistiken samtidigt som det är betydligt fler män som rapporterar om sport. 2018 var andelen män som rapporterade om sport 82 procent och andelen kvinnor var 18 procent. Även när det gäller vem som får komma till tals i sportnyheterna är det en betydligt större andel män jämfört med kvinnor. 2018 var 80 procent av de som fick komma till tals i sportnyheterna män medan 20 procent var kvinnor. Sporten är en av de grenarna inom journalistiken där det finns en speciellt tydlig skillnad mellan hur många män och kvinnor som får komma till tals. Det är också ett av de bevakningsområden som har en betydligt större andel manliga journalister jämfört med kvinnliga (Hirdman, 2019).

Andersson, Waldenström & Wiik (2018) har genomfört en studie där de bland annat har undersökt hur stor frihet journalister har i det egna arbetet samt hur stor frihet journalister upplever att de har att kunna fatta redaktionella beslut. I undersökningen kommer det fram att journalister till ganska stor del upplever att de har stor egen frihet i deras egna arbete men det är fler som upplever att deras chefer på redaktionen har desto större påverkan på arbetet. Något som också kommer fram i studien är att journalister upplever att den hårda tidspressen som råder på redaktionerna idag gör att det blir svårare att prioritera de nyheter man vill. Dessutom har det ökade fokuset på klickstatistik och att få sidvisningar lett till att man väljer ut nyheter på ett annat sätt. När man på redaktionen tittar mycket på vilka artiklar som läses mycket och vilka artiklar som inte läses lika mycket kan det göra att man till nästa gång väljer bort artiklar som liknar de som det gått sämre för. Det leder också till att enskilda journalister fått mindre inflytande över nyhetsvärderingen och det egna arbetet.

Det finns dock undantag som urskiljer sig inom statistiken när det kommer till könsfördelningen i nyhetsutbudet, ett sådant exempel är tidningen Västerbottens-Kuriren, där nya målsättningar och prioriteringar ledde till ett jämställt nyhetsutbud. År 2002 visade en innehållsanalys på Västerbottens-Kuriren att endast 23 procent av huvudrollsinnehavarna i deras nyheter bestod av kvinnor, och på deras sportsidor var de kvinnliga huvudrollsinnehavarna endast 18 procent; samtidigt som 51 procent av deras läsare bestod av kvinnor. Detta ledde till en ny målsättning att tidningens innehåll skulle bestå av 50 procent kvinnor och 50 procent män. Västerbottens-Kurirens chefredaktör Gunnar Falck berättar att vägen till den målsättningen bestod av en målinriktad och ening redaktion, samt tydliga och kontinuerliga uppföljningar av statistiken var fjärde vecka, där alla fick se tydliga resultat i deras arbete mot ett jämställt nyhetsutbud. Gunnar Falck menar dock att omställningen till en jämställd könsfördelning av huvudrollsinnehavare kräver olika mycket arbete och olika tekniker beroende på vilket bevakningsområde det handlade om. Han lyfter bland annat hur politiker och företagsledare består till övervägande del av män, men att detta inte omöjliggör att ändå lyfta fram kvinnor i historien, det kräver dock en omställning i sättet att arbeta och ett djupare gräv i arbetet. Han poängterar dock att berättelsen i sig är det absolut viktigast, och att man inte alltid måste hitta kvinnor i nyheten, men att det genom lite ansträngning trots allt nästan alltid går att hitta en relevant kvinna i berättelsen. Liknande tillvägagångssätt använde även Västerbottens-Kuriren sig av när det kom till sportjournalistiken, där de valde

att prata med de kvinnliga atleterna istället för deras manliga tränare. Detta arbete gav resultat, och år 2014, var fördelningen istället 49 procent kvinnor och 51 procent män på nyhetssidorna. På sportsidorna har fördelningen gått från 18 procent kvinnor som huvudrollsinnehavare till 41 procent. Gunnar Falck menar att detta har gjort deras tidning bättre, och tror att det motverkar förlust av läsare. Han poängterar även att deras läsare fortfarande består av 51 procent kvinnor (Edström & Mølster, 2014).

2.3 Lokaljournalistik

Enligt Nygren & Tenor (2020) har lokaltidningar alltid varit viktiga för smånyheter som till exempel lokalsport. En undersökning i boken *”Lokaljournalistik – Nära nyheter i en global värld”* visar att sport utgjorde sju procent i den dagliga lokaltidningen av de ämnen som fanns i det lokala och regionala nyhetsflödet 2016 och 2018 i fyra regioner. Vidare utgjorde sport sex procent av utbudet i gratistidningen som kommer ut en gång i veckan, nio procent av utbudet i SR lokalradio samt fem procent av SVT Regionala nyheter.

Senare beskrivs att det lokala är naturligt när det kommer till sportrapportering samt att läsare som är intresserade av sport oftast läser de nyheterna dagligen vilket gör att reportrarna blir lokala profiler. I en intervju med en reporter på *Nerikes Allehanda* konstateras att tidningen rapporterar mycket om sport på både elitnivå och lägre divisioner. Vilka nivåer som ska rapporteras om bestäms från säsong till säsong och robotjournalistiken har tagit över mycket av jobbet när det gäller att hämta resultat från de lägre nivåerna.

”– Man kan säga att nyhetsvärderingen är kopplad till ett ramverk – ett lag som ligger högt får mer bevakning. För de lägre kanske vi går på någon hemmamatch och ringer om de haft bortamatch”

– Intervjuad reporter i boken *Lokaljournalistik – Nära nyheter i en global värld* (Nygren & Tenor, 2020:131).

Vidare berättar reportern att de ”utgår från divisioner och läsarintresse” som en konsekvens av den hårdare prioriteringen, vilket har bidragit till att rapporteringen blivit mer mansdominerad samt att det uppstått ett genusproblem (Nygren & Tenor, 2020:132).

2.4 Kommersialisering i sportjournalistiken

Idrotten har blivit alltmer kommersialiserad och sportjournalistiken har varit kommersiellt viktig för medierna sedan 1800-talet. Sportjournalistiken i sig är en journalistisk genre som har en ekonomisk styrka. Samtidigt som betalningsviljan sjunker hos många mediekonsumenter är det många som fortfarande är villiga att betala för sportjournalistik då sportens fokus på händelser i nuet och liverapporteringar gör det till ett medieinnehåll som det går att få publiken att betala för. Livesändningar gör det också svårare för publiken att välja bort reklam vilket kan ses som en förklaring till att stora sportevenemang har blivit mångmiljardaffärer. Ett problem som ofta lyfts i detta sammanhang är att sportjournalistiken har blivit som ett slags reklam och istället för att fungera som oberoende journalistik fungerar den som ett PR-verktyg för aktörer inom sportbranschen (Enbom & Carlsson, 2019).

2.5 Forskningslucka

Den tidigare forskning som presenterats handlar i stora drag om studier kring sportjournalistikens innehåll med utgångspunkt i genus, representation och jämställdhet. Därav dras slutsatsen att forskning kring dessa områden till stor del redan existerar. Det som däremot inte har hittats några studier på är varför representationen och mediala attityder av kvinno- respektive mansdominerade sporter fortfarande skiljer sig åt i omfattningen i produktionen av nyhetsinnehåll.

Inom ramen för journalistikforskning är syftet att undersöka hur mycket av nyhetsrapporteringen som består av kvinno- kontra mansdominerade sporter, samt att försöka förstå varför det lutar åt det ena eller det andra hållet. Det uppfyller också den forskningslucka som vi identifierat och som denna studie är ämnad att fylla.

Vilka sporter får mest uppmärksamhet, kvinno- eller mansdominerade? Vem får komma till tals? Hur ser det ut på redaktionerna vi tänkt undersöka? Vad är de redaktionella anledningarna bakom resultatet av den kvantitativa studien? Hur ser sportchefer på sitt ansvar inom representation och jämställdhet i media?

Vi menar att denna studie kan bidra med nya resultat på ett ännu ganska outforskat ämne.

3 Teori

I detta kapitel presenteras det teoretiska ramverk som är relevant för studien. Dessa används sedan för att analysera resultatet och besvara frågeställningarna.

3.1 Nyhetsvärdering och nyhetsurval

För att kunna besvara frågan kring varför vissa idrotter får större uppmärksamhet i sportjournalistiken behöver man veta vad begreppen *nyhetsvärdering* och *nyhetsurval* innebär, och vad skillnaden mellan dem är.

Enligt Karlsson och Strömbäck (2019) syftar begreppet *nyhetsvärdering* på den process i vilken de redaktionella medarbetarna rangordnar nyheter efter vad man anser att nyheten har för värde. Det handlar också om vilka kriterier en händelse måste ha för att den ska ses som en nyhet (Johansson, 2008). Det har länge bedrivits forskning kring vilka faktorer som påverkar nyhetsvärdet hos en händelse. En äldre studie har visat att det rör sig om tolv faktorer som påverkar om en händelse blir en nyhet eller inte (Galtung & Ruge, 1965). I en senare studie kokas de sedan ner till tio (Harcup & O'Neill, 2001). I en relativt färsk studie utökas de sedan till 15 faktorer (Harcup & O'Neill, 2017). Häger (2020) ställer i sin bok *Reporter: en grundbok i journalistik* (se sid 99) upp en egen modell kring de viktigaste faktorerna som påverkar nyhetsvärderingen:

- **Vikt och viktighet** – desto fler som berörs desto viktigare är nyheten
- **Icke-normalt** – en händelse som avviker från det normala blir troligen en nyhet
- **Närhet** – i tid, rum och kultur – desto närmare publiken är händelsen på något av dessa tre plan, desto större chans att det blir en nyhet
- **Konflikt** – konflikter har alltid intresserat människor
- **Elitpersoner** – är intressanta för att de särskiljer sig från vanliga människor och för att de har makt
- **Lättbegripligt** – Enkelhet och begriplighet påverkar om något blir en nyhet
- **Nytt** – det som är nytt och det man är ensam om att veta om har högt nyhetsvärde

Alla faktorer går att applicera även på sportjournalistik och flera av dem på varför en specifik sport får större uppmärksamhet än en annan vilket gör de relevanta för vår studie.

Vidare menar Johansson (2008) att det inom nyhetsvärderingen finns två grundläggande styrfält som har stor betydelse för nyhetsurvalet. Det *marknadsmässiga styrfältet* handlar om vad medier tror publiken vill ha. Det *ideologiska styrfältet* handlar mer om vad publiken bör ta del av och vilket av dessa fält som anses viktigast och styr skiftar över tid. Grundfrågan i detta fall är om nyheter väljs ut då man antar att publiken är intresserad av dem eller eftersom de bedöms som viktiga (Johansson, 2008).

Trots att begreppen är väldigt lika syftar *nyhetsurval* till vilka av dessa nyheter som i slutändan publiceras. Av alla händelser som sker blir bara en liten andel av dem publicerade nyheter. Viktigt att poängtera är att på en dag med många bra nyheter kan en händelse med

högt nyhetsvärde väljas bort i konkurrens av andra, lika gärna som att en händelse med lågt nyhetsvärde kan publiceras på en dag med få bra nyheter (Karlsson & Strömbäck, 2019).

Två centrala villkor som styr nyhetsurvalet är enligt Johansson (2008) ekonomin och medielogiken. Dessa kan även kopplas ihop med de två styrfälten. Journalistik handlar mycket om att producera så mycket nyheter som möjligt till en så låg kostnad som möjligt. Johansson (2008) hävdar att medieorganisationer har blivit mer lika vanliga företag där ekonomisk vinst är det som prioriteras. Kommersialiseringen har också enligt bidragit till att fokus är större på det *marknadsmässiga styrfältet*. Slutsatsen blir därför att kommersialiseringen omformat journalistikens ideal från att bidra med samhällsnyttig information till att intressera en bred publik (Johansson, 2008).

Medielogik sammanfattas den arbetslogik som medier har och består av tre komponenter. Den första innefattar hur medier gestaltas sina nyheter för att fånga publikens intresse. Den andra hur väl anpassad nyheten är till specifika medier, till exempel om det finns bra filmmaterial så är det troligt att nyheten hamnar på TV. Den tredje som bör vara mest relevant för denna studie, är hur väl händelsen passar in i mediernas sätt att arbeta. Denna komponent innebär att en nyhetsdag till stor del är planerad, man vet till exempel vilka evenemang och presskonferenser som ska bevakas. Både medielogik och ekonomi betraktas dock inte som en grundläggande förklaring till en händelses nyhetsvärde, men är en starkt bidragande orsak till att vissa nyheter väljs ut och andra inte. Fundamentalt är dock att händelsen bedöms vara viktig eller intressant för att bli en nyhet (Johansson, 2008).

3.2 Genuslogik

Eftersom frågeställningarna handlar mycket om genus i nyhetsrapporteringen av sport behöver man förstå teorier kring detta. En teori som används i denna studie för att förstå vilka villkor kvinnor har att förhålla sig till i samhället är teorin om "genussystem" av Yvonne Hirdman. Begreppet genussystem myntades för första gången 1988, och vidare beskriver Hirdman genussystemet som en ordningsstruktur av kön samt att denna ordning är förutsättningen för andra sociala ordningar och har blivit basen för de sociala, ekonomiska och politiska ordningarna. Detta system grundar sig på två logiker, (1) dikotomi, det vill säga att manligt och kvinnligt inte bör blandas och (2) hierarkin, alltså att det är män som är människor och därmed utgör normen för det normala (Hirdman, 2007). Fortsättningsvis förklarar genussystemet att vi föds in i så kallade "genuskontrakt" vilket innebär att genuslogikernas teori ärvs från en generation till en annan, som bidrar till att könsliga normer, roller och ordningen i samhället upprätthålls. "Begreppet genuskontrakt blir därmed en operationalisering av genussystembegreppet" (Hirdman, 2007:218).

Detta blir grunden till att förstå förhållandet mellan män och kvinnor i samhället vilket byggs på med teorier om genuslogik inom journalistiken.

3.2.1 Genuslogik i journalistiken

Enligt Djerf-Pierre (2003) så har det journalistiska fältet alltid präglats av föreställningar om kön som tillskrivit män och kvinnor olika platser och positioner. Vad som har setts som manligt eller kvinnligt i journalistiken har dock varierat över tid. Djerf-Pierre menar att trots dessa skiften finns dock ett grundmönster eller genuslogik i könsmärkningen. För att

illustrera denna logik under 1900-talet använder hon sig av en tabell för att visa på typiskt manlig respektive kvinnlig journalistik (se tabell 3.1).

Tabell 3.1 Typiska attribut i journalistiken

Maskulint	Feminint
Offentlighet/elitnivå	Privat/intimsfär vardagsnivå
Manliga källor och perspektiv	Kvinnliga källor och perspektiv
Distans/neutralitet/objektiv	Intimitet/empati/subjektiv
Autonomi ("professionella" kriterier)	Publikorientering (publikens behov/intressen)

Kommentar: Djerf-Pierres modell över typiskt manlig och kvinnlig journalistik under 1900-talet.

Djerf-Pierre (2003) förklarar vidare att precis som manlig och kvinnlig journalistik bygger logiken på en asymmetri även i makt och status mellan könen, där den manliga oftast får ett större symboliskt värde.

Denna genuslogik blir extra viktiga att ta i beaktning när det kommer till sportjournalistik, då sport i sig är något som alltid har, och fortfarande är, ansett som en mycket maskulin aktivitet, där könsroller är av stort intresse (Koivula, 1999). Att undersöka hur genuslogiken ter sig i sportjournalistiken är även av extra vikt då sport är en stor del av kultur och samhälle, både sett till antalet åskådare, samt sett till andelen människor som är ekonomiskt beroende av sport, exempelvis i roller som tränare, atleter, sportklädesindustrin och journalister. Sport fyller en sådan viktig del av vårt samhälle att de påverkar hur vi klär oss, hur vi pratar och vår bild av hjältemod, där atleter, i synnerhet manliga atleter, tenderar att bli idoliserade i en så hög grad att de anses vara försvarare av "vår flagga". Koivula (1999) menar i sin avhandling "*gender in sports*" att sporten mer specifikt blir en representation av vårt sociokulturella system, där sport reflekterar och reproducerar de värderingar, attityder och ritualer av de samhällen som de är utvecklade från.

Denna logik blir användbar oss av för att kunna se om det är någon skillnad i rapporteringen av kvinno- respektive mansdominerade sporter och vad det beror på, samt jämföra könsmärkningen av sportredaktionernas arbete.

3.3 Maskulin hegemoni

För att kunna undersöka genus och jämställdhet i nyhetsrapporteringen behöver man också förstå de patriarkala strukturerna som styr och formar våra könsroller. För att göra det utgår denna studie bland annat från den australienska forskaren Raewyn Connells teori om maskulin hegemoni, som menar på att maskulinitet inte är likvärdigt med män, utan handlar om mäns ställning i samhällets könsordning.

Enligt R. W. Connell är hegemonisk maskulinitet det ideal som andra män relaterar till, ett ideal som skapas och omskapas i en politisk process, men som alltid fungerar som en legitimering av det faktum att män i grupp är överordnade kvinnor.

R. W. Connell uttrycker det på följande sätt i sin bok "*Maskuliniteter*":

”Hegemoni hänvisar till den kulturella dynamik som gör att en grupp kan hävda och upprätthålla en ledande position i samhällslivet. Kulturellt sett höjer sig vid en given tidpunkt en viss form av maskulinitet över andra former.” ”... den konfiguration av genuspraktik som innehåller det för tillfället accepterade svaret på frågan om patriarkatets legitimitet. På så sätt garanteras (eller förmodas garantera) mäns dominanta position och kvinnors underordnande.” (Connell 1996 s. 101).

I sin bok ”Maskuliniteter” som inte är inriktad på sport, låter Connell ändå sporten fungera som exempel av konstruktionen, reproduktionen och representationen av maskulinitet i samhället, vilket gör sportens stora betydelse i samhället tydlig, och därmed även medias rapportering av den.

Sportjournalistiken blir inte bara en spegling av samhällets bild av maskulinitet, den blir även avgörande för den hegemoniska maskulinitetens utveckling i samhället. Idrottsmän blir till förebilder och fotbollsspelare får en nästintill heroisk roll i samhället. Idrottsmännen uppfattas som maskuliniteten förkroppsligad, idoler för unga pojkar att se upp till och eftersträvar att likna, media fyller därmed en avgörande roll när det kommer till skapandet eller upprätthållandet av maskulina bilder och ideal i samhället genom deras val och hantering av sportrapportering (Dahlén, 2008).

4 Metod och material

I detta kapitel redovisas vilka metoder som använts i studien. Vidare presenteras även urvalet och hur vi resonerat när studien har genomförts. Till sist diskuteras reliabilitet och validitet.

Som tidigare nämnt är studien uppdelad i två delar. En kvantitativ innehållsanalys som följs av kvalitativa intervjuer med sportchefer på våra utvalda redaktioner utifrån resultaten från vår innehållsanalys.

Eftersom vi i vår studie dels vill undersöka hur stort utrymme kvinno- respektive mansdominerade sporter får i olika lokaltidningar kommer vi koda alla sportartiklar på varje tidnings respektive webbsida, med några undantag som presenteras nedan. Enligt Esaiasson et al. (2017) är den kvantitativa innehållsanalysen en användbar metod när man vill ha svar på frågor om hur mycket och hur ofta olika typer av innehåll förekommer i ett större material. Det kan dels handla om hur stort utrymme i tid och rum olika kategorier får (Esaiasson et al., 2017). Med det som underlag anser vi att den metoden är lämplig för att besvara våra två första frågeställningar som berör just hur stort utrymme olika sporter samt hur ofta kvinnor respektive män får synas och komma till tals i sportsammanhang.

Den andra delen av vår studie är mer kvalitativ, genom den vill vi med vår kvantitativa innehållsanalys som underlag undersöka varför nyhetsutbudet ser ut som det gör samt vilka redaktionella strukturer som påverkar nyhetsurvalet och nyhetsvärderingen på redaktionerna. Vi har valt att göra kvalitativa intervjuer med sportchefer på respektive redaktion. Enligt Ekström och Larsson (2019) används kvalitativa intervjuer som metod när man vill söka kunskap om människors verklighet samt få ta del av detaljerade och nyanserade beskrivningar av olika situationer. Kvalitativa intervjuer är fördelaktigt när man vill studera människors erfarenheter av förhållanden i yrkeslivet (Ekström & Larsson, 2019). Vi tänker oss att vi under våra intervjuer ska utgå från en intervjuguide, som vi tillsammans utformar med resultatet från vår kodning som underlag, men det kommer även finnas plats för följdfrågor. Precis som Ekström och Larsson (2019) skriver så har kvalitativa intervjuer dels en öppen karaktär där olika frågor prövas och där svaren leder till följdfrågor för att få en djupare förståelse för olika situationer.

Kvalitativa intervjuer kombineras ofta med insamling av data för att få den bakgrundsinformation om kontexten som är nödvändig för att kunna förstå det som ska studeras (Ekström & Larsson, 2019). Med det som bakgrund anser vi att det är rimligt att dela upp vår undersökning i både en kvantitativ del, där vi först tar reda på utbudet på redaktionerna ser ut; och en kvalitativ undersökning där vi sedan studerar orsakerna bakom den kvantitativa undersökningens resultat.

4.1 Urval och avgränsningar

Undersökningen i denna studie fokuserar alltså på svenska lokaltidningar i både större och mindre storlek, sett till både räckvidd och redaktionell storlek. Detta då vi avser undersöka hur könsrepresentationen inom tidningsjournalistiken ser ut i landet, och inte bara fokusera på Sveriges största tidningshus (som undersöks oftare inom journalistikvetenskapen än landets mindre lokala tidningar). Vi anser att det även är viktigt att undersöka den lokala

journalistikens utbud då de fyller en viktig och stor del av media (Appelgren, Widholm, & Nygren, 2020), samt för att få en representativ bild av vad människor blir exponerade för genom sin mediekonsumtion. Genom att dessutom använda oss av både två större och två mindre lokaltidningar hoppas vi få ett resultat som är representativt för lokaltidningar överlag i Sverige, samt kunna jämföra hur tidningars storlek påverkar deras representation av kön och jämställdhetsarbete. Alltså genom att undersöka och ta reda på hur könsrepresentationen ser ut på just lokaltidningar och vilka redaktionella strukturer och rutiner som påverkar nyhetsvärderingen och urvalet på lokaltidningar.

I metod och tillvägagångssätt valde vi efter mycket övervägande och diskuterande att använda oss av tidningarnas sportsida på nätet istället för deras papperstidningar. Detta då vi anser att tidningarna online ger ett mer ofiltrerat utbud av sportartiklar än vad pappersversionerna gör eftersom nyheterna online publiceras löpande och utbudet är större. Papperstidningarnas begränsade utrymme samt att de endast publiceras en gång om dagen innebär större möjlighet till eftertänksamhet och artiklarna som publiceras där blir därför mer noga utvalda vad gäller representation. Det faktum att fler människor numera även tar del av onlinetidningar jämfört med papperstidningar är ytterligare en faktor som gör att vi uppfattar sportsidorna online mer relevanta för undersökningen än papperstidningar (Weibull, Wadbring, Ohlsson 2018). Samtidigt medvetna om att detta är mer komplicerat och innebär större problematik vid kodningen av flera anledningar jämfört med papperstidningar. Bland annat det faktum att nätet hela tiden uppdateras och nyheterna publiceras löpande, jämfört med en papperstidning där det fysiska exemplaret är statiskt och därav enkelt går att spara och återgå till utan att riskera att något av innehållet har förändrats. Samt att onlinetidningar ofta är uppbyggda i lager, där artiklar innehåller länkar vidare till andra artiklar. Hur vi hanterat dessa svårigheter förklarar vi vidare under kapitlet om validitet.

Både innehållsanalysen och de kvalitativa intervjuerna fokuserar på fyra olika tidningar från två olika koncerner. Urvalet har gjorts i flera steg, vilka vi redogör för i nedanstående delkapitel, samt val av period och analysenheter.

4.1.1 Två tidningskoncerner

Det första steget vi tog i urvalsprocessen var att välja ut två koncerner som vi ville fokusera på. Med innehållsanalysen vill vi skapa oss en bild av hur sportrapporteringen ser ut idag mellan kvinnor och män, det vill säga vilket kön det läggs mest fokus på hos redaktionerna och vilket som får störst utrymme i media. Därefter vill vi jämföra om det är någon skillnad i redaktionella rutiner och kulturer som påverkar ämnet mellan koncernerna som vi valt; Stampen Media och Bonnier News. Valet av koncerner har vi gjort utifrån två olika faktorer. Dels så ingår både Stampen och Bonnier (samt Bonnier News Local som ägs av Bonnier News) i de bland de fem största medieföretagen i Sverige vad gäller omsättning år 2019 (Facht & Olsson, 2021). Den andra faktorn vi har tagit hänsyn till är att båda koncernerna har tidningar som är ungefär lika stora varandra vad gäller räckvidd (Kantar, 2020), för att en rättvis jämförelse ska kunna ske.

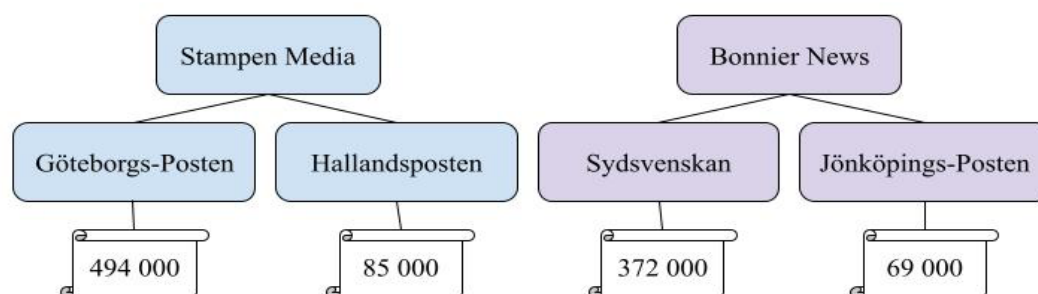
4.1.2 Val av tidningar

För att få en representativ bild av hur sportrapporteringen i svenska tidningar ser ut var det viktigt för oss att vår undersökning inkluderade både större och mindre redaktioner. Vi

ställde oss även frågan hur och om en redaktions innehåll påverkas av dess storlek, som kommer bli en del av våra frågeställningar, både till vår innehållsanalys och våra kvalitativa intervjuer. För att även kunna jämföra de olika koncernerna med varandra har vi varit noggranna med att välja tidningar från både Stampen Media och Bonnier News som är jämlika när det kommer till räckvidd. Med dessa indikatorer kom vi fram till att undersöka Stampen Medias Göteborgs-Posten som är likvärdig i storlek med Bonnier News Sydsvenskan samt Stampen Medias Hallandsposten som är likvärdig i storlek med Bonnier News Jönköpings-Posten.

Eftersom vår undersökning även skulle innefatta en kvalitativ intervju med respektive tidnings sportchef började vi med att skicka ut en inbjudan till vår undersökning och tillhörande intervju till de olika tidningarnas sportchefer efter att först även sökt dem över telefon via redaktionens reception med varierande resultat. Inbjudan skickades ut den 1:a november 2021 (se bilaga 3), förhoppningarna var då att få svar inom en veckas tid, så att första delen av vår undersökning kunde börja den 9:e november. Kodningen fick dock senareläggas då det den 9:e november saknades svar från Sydsvenskan och Hallands Nyheter. Efter ytterligare ett försök att nå sportcheferna på nämnda tidningar saknades fortfarande svar från Hallands Nyheter sportchef och istället skiftades fokus till Hallands Nyheter systertidning Hallandsposten. Hallandsposten är en större tidning än Jönköpings-Posten men de är ändå jämförbara i form av räckvidd (se figur 4.1), och därför är Hallandsposten en lämplig tidning till undersökningen när förstahandsvalet Hallands Nyheter föll bort.

Figur 4.1 Tidningarnas totala nettoräckvidd (antal)

Kommentar: Siffrorna är hämtade från ORVESTO:s räckviddsrapport helår 2020. Siffrorna inkluderar både tidningens print- och webbupplaga.

4.1.3 Val av period – kvantitativ undersökning

Den kvantitativa innehållsanalysen är gjord varannan dag under perioden 11-23 november år 2021. Från början var det tänkt att insamlingen av det kvantitativa materialet skulle ske under perioden 9-21 november, eftersom förhoppningen var att kunna koda varannan dag under två olika veckor. Därmed skulle materialet vara hämtat från alla olika veckodagar (mån-sön), fast under olika veckor. Det var dock svårt att få svar från några av de tidningar vi kontaktat för den kvalitativa undersökningen, vilket var nödvändigt eftersom även den kvantitativa undersökning, vilken gjordes först, baserar sig på dessa tidningar. Eftersom Hallands Nyheter och Sydsvenskan den 9:e november fortfarande inte lämnat svar om de kunde ställa upp på

den kvalitativa undersökningen, var det inte möjligt att starta den denna dag som tänkt. Hallands Nyheter gav inte heller något svar på inbjudan, vilket ledde till att tidningen fick bytas ut mot Hallandsposten som omedelbart tackade ja till inbjudan. Dessa omständigheter och tidsbrist gjorde att den kvantitativa undersökningen fick flyttas fram två dagar, vilket innebär att insamlingen av material är hämtat varannan dag från tre olika veckor (v. 45, 46 & 47). Den justeringen behövde göras för att behålla insamlingen under alla olika veckodagar.

Vidare är materialet insamlat från tidningarnas förstasida på webben klockan 9.00 under samtliga dagar. Materialet som tagits med i den kvantitativa undersökningen är de artiklar som publicerats under gårdagen och de som publicerats samma dag innan klockan 9.00. Det valet grundar sig i två anledningar. Den första är att datamängden förmodligen hade blivit för liten om man koncentrerat sig på endast den dag man kodar, med tanke på den tid på dagen vi valt att samla in datan. Anledningen till varför vi valt förmiddagen är för att de flesta sportevenemangen rapporteras om sker på kvällen. Därmed hinns artiklar tas med i insamlingen som publicerats på kvällen och morgonen om "gårdagens" event ur vårt perspektiv.

Eftersom kodningen är gjord på sportens förstasida på webben, justeras ordningen av artiklar konstant samtidigt som vissa av dem försvinner. Det hade visserligen gått att göra en syntetisk vecka, där man plockar ut olika dagar under en längre period. Men med hänsyn till att webben konstant förändras och att vi inte sparat ner artiklar tidigare än den period vi valt, var två veckor det enda möjliga alternativet inom ramen för den tid som finns till förfogande. Detta eftersom en kvalitativ undersökning också ska hinnas med. Eftersom sportevent inte sällan styrs av veckodagar, och många stora sporthändelser ofta sker på helgdagar, tog vi beslutet att kodningen skulle ske under två veckors tid där vi kodar varannan dag samtidigt som vi genom att koda varannan dag vill undvika att våra resultat påverkas för mycket av enskilda stora tävlingar eller matcher inom en specifik sport och vår förhoppning med valet av just denna period var att det skulle representera en helt vanlig vecka på sporten.

Tidningar brukar vanligtvis rapportera mer om de händelser som sker i eller har koppling till det geografiska område där tidningen är baserad. Väl medvetna om detta finns åtminstone ett exempel som har påverkat rapporteringen och därmed även resultatet för alla tidningar under insamlingsperioden, VM-kvalet i herrfotboll. Då insamlingen är gjord på förmiddagen kommer som tidigare nämnt både gårdagens samt dagens material fram till 9.00 med i insamlingen. Detta gjorde att VM-kvalet påverkade resultatet under 11:e, 13:e och 15:e november, då Sverige spelade match både den 11:e och 14:e november, vilket samtliga tidningar rapporterade om.

4.1.4 Analysenheter

Artiklar

Ytterligare ett urvalsteg blev att bestämma vilka typer av artiklar som skulle ingå i den kvantitativa undersökningen. Den första tanken var att enbart studera egenproducerat redaktionellt innehåll men tanken övergavs dock senare. Istället inkluderades även artiklar skrivna av nyhetsbyråer såsom TT. En av anledningarna till detta är att en del av studiens syfte är att analysera tidningarna förstasida på webben vilken oftast inkluderar sådana artiklar. En annan att dessa oftast medvetet publiceras av en redaktör, vilket gör dem

relevanta för studien. En tredje att artiklar ibland är skrivna av både en egen reporter och en nyhetsbyrå. En fjärde för att datamängden eventuellt hade blivit för liten om dessa uteslutits.

I artiklarna har de tre personer som framträder mest kodats eftersom det sällan finns fler än tre "intervjupersoner" i en artikel. Med framträdande räknas alla olika sätt som personen kommer till tals på i artikeln, oavsett om det till exempel är via ett sms till tidningen, ett uttalande, tidigare citat, citat från annan tidning eller att den analyserade tidningen pratat direkt med personen. Detta för att de oavsett metod eller teknik får sin talan med i tidningen och för att hålla en konsekvent bedömning, då det till exempel inte alltid framgår om det är den egna tidningen som pratat med personen eller när citatet är från tidsmässigt.

Respondenter

För att kunna genomföra både en kvantitativ och en kvalitativ undersökning var en avgränsning tvungen att göras kring hur många personer som skulle intervjuas. Den kvantitativa undersökningen behövdes göras först, eftersom de kvalitativa frågorna mestadels utgår från resultatet av första undersökningen. Därför blev det ur ett tidsperspektiv endast möjligt att intervjua en person på varje redaktion, då intervjuerna sedan ska transkriberas och analyseras.

Nästa steg var att välja vilken person på redaktionen som skulle intervjuas. Denna studie har valt att fokusera på sportchefen hos respektive tidning av flera anledningar. Dels är det den person som har ytterst ansvar vad gäller vad gäller publiceringar. Dels är det den person som har bäst koll på vad som publiceras. Till sist är det förmodligen även den person som kan vara mest behjälplig kring att besvara studiens tredje frågeställning, dvs vilka redaktionella rutiner och strategier som ligger bakom varför rapporteringen ser ut som den gör. Ingen av intervjupersonerna önskade att få vara anonyma trots att de blev erbjudna möjligheten och här nedan presenteras en sammanfattning av intervjupersonerna i den här studien.

Tabell 4.1 Respondenter

Namn	Titel	Tidning
Joakim Magné	Sportchef	Göteborgs-Posten
Ulf Jarevik	Sportchef	Sydsvenskan
Fredrik Jonsson	Sportchef	Hallandsposten
Donald Sandström	Sportchef	Jönköpings-Posten

4.1.5 Bortplockade analysenheter

För att förstå hur urvalet av material har gått till redogörs nedan kort för hur de olika tidningarnas sportsidor är uppbyggda samt vilka analysenheter som valts bort.

Göteborgs-Posten och Hallandsposten har båda en tydligt strukturerad sportsida med senaste nytt högst upp på sidan, sedan följer mestadels egenproducerade artiklar i datumordning under dessa. På GP:s sportsida finns även en länk till en fotbollsblogg. Eftersom materialet till denna blogg är mycket stort och uppdateras ofta har den uteslutits som analysenhet på grund av tidsbegränsningen för studien. Sydsvenskan och Jönköpings-Posten har däremot en

lite mer komplicerad sportsida, där artiklarna inte nödvändigtvis ligger i datumordning allteftersom man scollar nedåt. Dessutom innehåller Sydsvenskan en hel del byråmaterial.

Gemensamt för alla dessa tidningar är att listor, poddar och videoklipp valts bort som analysenheter. Listorna har valts bort eftersom det oftast bara är reportern som får komma till tals samt för att det ofta kan handla om olika sporter vilket gör det svårt att bedöma vilken sport som ska koddas in. Poddar och videoklipp har uteslutits då de hör till en annan medieform än den som studien fokuserar på, det vill säga text.

4.2 Kodschema

För att kunna genomföra den kvantitativa undersökningen och undvika systematiska fel har en kodbok med 20 variabler och tillhörande kodinstruktioner utformats (se bilaga 1). Syftet med den kvantitativa undersökningen är som tidigare nämnt att besvara studiens två första frågeställningar. Därför är variablerna få till antalet och de som är viktigast att ha med för att kunna besvara frågeställningarna har tagits med i första hand. Sedermera har andra variabler lagts till av flera anledningar. Till exempel har "V18 – Kön på reporter" lagts till för att kunna skapa sig en bild om hur könsfördelningen bland reportrar ser ut på de redaktioner som undersöks. Förhoppningsvis går det även att säga något om att vad man får rapportera om beror på vilket kön man har. I övrigt så har "V7 – Vilka handlar det om?" lagts till för att kunna göra en så rättvis bedömning av innehållet som möjligt. Även om det är en mansdominerad sport som rapporteras om, till exempel fotboll, kan artikeln i själva verket handla om kvinnor som utövare, vilket är viktigt att få med för att kunna ge en rättvis bild av representationen. Det finns ytterligare några variabler som lagts till för att kunna konstatera något om personerna i texterna, till exempel "V8 – Ämne", "V10 – Bild" och "V17 – Roll – Intervjuperson". Alltså vilket ämne artikeln fokuserar på, hur personerna framställs på bild samt i vilken roll de får komma fram. I övrigt har "V5 – Sport" gjorts om från en stringvariabel där man skriver in namnet på sporten till en "nominal" där sporten fått ett nummer och på så sätt får med alla artiklar med just den sporten.

Från början innehöll variabeln "ämne" betydligt fler alternativ såsom sportskador, ekonomi och doping. Sedermera begränsades variabeln till endast fokus på sport, fokus på privatliv eller både och för att syftet i första hand är att undersöka vilka sporter som rapporteras om samt vem som får komma till tals. För att ändå kunna säga någonting om hur och i vilket sammanhang personerna framställs kändes variabeln relevant. Likaså ändrades variabeln "sport" från att först ha de tio största sporterna i Sverige sett till RF:s statistik kring antalet utövare och en "övrigt"-kategori till att bli en "stringvariabel" där man skriver in sportens namn. Denna åtgärd gjordes för att få med alla tänkbara sporter samt att kategorin "övrigt" inte skulle innehålla för många sporter. Slutligen så fanns även en variabel kring om sporten var en kvinno- eller mansdominerad sport eller om den var relativt jämställd. Den variabeln togs dock bort för att undvika systematiska fel och för att det även går att ta reda på i efterhand.

4.3 Intervjuguide och intervjuer

När vi utformade vår intervjuguide (se bilaga 2) hade vi våra frågeställningar i åtanke för att kunna formulera frågor som kommer ge svar som vi i slutändan tänker kommer vara relevanta för att kunna besvara våra frågeställningar. Under intervjuerna har det främst varit

fokus på våra frågeställningar som berör vilka strategier redaktionerna har för könsrepresentation och jämställdhet i sitt nyhetsutbud samt hur redaktionerna ser på sitt ansvar kring jämställdhet ur ett samhällsperspektiv.

När det kommer till undersökningens intervjudel har frågorna som ställts till samtliga sportchefer utgått från samma intervjuguide, alla intervjuer har skett på plats, och de intervjuade har på förhand fått ta del av resultaten från kodningen, så att de i största möjliga mån ska ha samma förutsättningar att ge bra och insatta svar. Den enda faktorn som skilde sig åt under intervjuerna var vem eller vilka som intervjuade. Hallandspostens, Göteborgs-Postens samt Sydsvenskans sportchefer intervjuades vardera enskilt av en uppsatsskrivare, medan Jönköpings-Postens sportchef intervjuades av två uppsatsskrivare.

Under intervjuerna har vi utgått från samma intervjuguide, och samtliga punkter har ingått i varje intervju, dock har det även funnits utrymme för att ställa följdfrågor baserade på vilka svar som ges. Detta gör att vissa frågor i de olika intervjuerna skiljer sig åt, men dessa frågor ses endast som former av bonusfrågor som ger möjlighet till fördjupning och mer utförliga svar till uppsatsens frågeställningar då inga följdfrågor utesluter några av intervjuguidens obligatoriska frågor.

4.4 Validitet och reliabilitet

Validitet

För att säkerställa att vår undersöknings första del håller hög validitet har vi utgått från validitets tre vanligaste definitioner (Esaiasson et. al 2017).

1. Överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator.
2. Frånvaro av systematiska fel.
3. Att vi mäter det vi påstår att vi mäter.

För att undvika systematiska fel har webbläsarna som använts vid kodning varit inställda på "inkognito läge", vilket innebär att ingen tidigare sökhistorik eller cookies är spårbart, detta för att säkerställa att innehållet på tidningarnas hemsidor inte påverkas av algoritmer eller anpassas efter personlig tidigare sökhistorik/preferenser. Kodningen som avser pågå under sju dagar för att fånga ett representativt innehåll under en nyhetsvecka är även konstruerad så att den sträcker sig under två veckors tid, alltså att kodningen sker varannan dag istället för varje. Detta för att undvika att enskilda stora händelser inom sportvärlden, samt enskilda stora tävlingar/matcher/sportevent inom en särskild kategori ska dominera kodningsmaterialet och därmed ge en felaktig bild av tidningarnas innehåll. Att undvika sådana event helt och hållet är dock svårt med tanke på att sportrapportering till stor del består av enskilda stora event som sker kontinuerligt. Det faktum att olika sporter generellt även är säsongsbetonade påverkar möjligheten för att under en veckas tid få en helt representativ bild av rapporteringen av alla sporter. Denna problematik hade kunnat motverkas genom att använda sig av en syntetisk vecka som sträcker sig över hela året. Men då denna undersökning avser att undersöka tidningarnas sportsida online blir en helt syntetisk vecka omöjlig, då dessa inte finns sparade över tid, och kodningen därför måste ske i realtid. Tidsbegränsningen som denna undersökning har innebär därför att dess syntetiska vecka endast tillåts sträcka sig under två veckors tid, något som dock bör motverka felaktiga

resultat. Kodningen sker även under två veckor då inga stora mästerskap i en enskild sport utspelar sig, detta för att undvika att de ska dominera nyhetsflödet.

Ytterligare åtgärder som gjorts för att undvika systemfel i allra största mån är en utförlig kodbok, med definitioner och förklaringar för att säkerställa att det inte finns plats för tolkningsfel vid kodning av nyhetsmaterialet. Variablerna i kodschemat är även anpassade för att resultatet sedan ska kunna svara på de frågor denna undersökningen ställer.

En faktor som påverkar validiteten uppstod efter undersökningens intervjudel där det framkom att samtliga tidningars TT-material på sportens webbtidning skedde genom automatiserad publicering. Detta innebär att tidningarnas TT-material inte kan anses tillhöra ett medvetet nyhetsurval, med undantag från det byråmaterial som de aktivt väljer att lyfta fram, med större exponering genom en högre placering på sidan samt/eller större rubriker.

Byråmaterialet är ändå relevant att ta med då de är en stor del av nyhetsinnehållet och därmed en stor del av det innehåll som läsarna exponeras för.

När det kommer till den kvalitativa delen och intervjuerna har intervjuguiden som tidigare nämnts utformats med uppsatsens frågeställningar i baktanke för att på så sätt stärka validiteten och se till så att frågorna i intervjuguiden verkligen kommer ge de svar som behövs för att kunna besvara de frågeställningar som uppsatsen bygger på. Vidare har sportcheferna för respektive tidning intervjuats för att de anses ha den kunskapen och den inblicken på redaktionen som krävs för att kunna besvara frågorna i intervjuguiden och ge utförliga svar kring hur de tänker kring bland annat nyhetsvärdering, könsrepresentation, jämställdhet och ansvar på sportredaktionen, vilket också bidrar till en högre validitet.

Reliabilitet

Reliabilitet innebär frånvaro av slumpmässiga och osystematiska fel och bristande sådan orsakas oftast av slarvfel under datainsamlingen (Esaiasson et al. 2017). För att undvika detta i så stor mån som möjligt har vi under vår kodning hela tiden suttit tillsammans och kodat. Även om vi har kodat olika tidningar har vi alltid kunnat diskutera med varandra om det uppstått minsta osäkerhet i hur man ska tolka vissa variabler. På så sätt har vi försökt vara konsekventa genom hela vår kodning för att undvika att det vi kodar fel för att på så sätt stärka reliabiliteten.

Med tanke på att vi gjort både en kvantitativ- och en kvalitativ undersökning och på grund av tidsbegränsning haft mindre tid till de båda undersökningarna så kan det påverka vår slutgiltiga analys eftersom ju fler analysenheter man undersöker desto större representativitet får man och det gör att man i slutändan även får en större möjlighet att kunna applicera teorin på det insamlade materialet (Esaiasson et al. 2017). Om vi fokuserat på att bara göra en kvantitativ studie och en kvantitativ innehållsanalys hade vi kunnat koda under en längre period och fått med oss ett större material att analysera i form av fler artiklar. Det hade gjort att vi haft lättare att generalisera våra resultat och hade även bidragit till en högre reliabilitet för vår studie. Hade vi bara fokuserat på en kvalitativ studie och gjort kvalitativa intervjuer hade det funnits mer tid till att göra fler intervjuer. Då hade det funnits möjlighet till att till exempel göra intervjuer med sportjournalister också och inte bara sportcheferna för att på så sätt få en ännu bredare förståelse för det vi har för avsikt att undersöka.

När det gäller undersökningens intervjudel är vi medvetna om att den inte håller samma höga reliabilitet som statistiska undersökningar. Eftersom vi endast intervjuat fyra sportchefer så kan deras svar inte generaliseras som en representativitet för all sveriges sportjournalistik, men de kan ändå statuera tydliga och konkreta exempel, samt ge förklaringar till just den här undersökningen, som studerat nyhetsinnehållet på de tidningar vars sportchefer intervjuats. För att ändå försöka stärka validiteten för den kvalitativa delen av undersökningen har alla sportchefer fått ta del av resultatet från kodningen inför intervjuerna och de har även fått samma information på förhand. Dessutom har intervjuerna gått till på samma sätt, sportcheferna har intervjuats på deras egen redaktion där enda skillnaden har som nämnt tidigare varit att i vissa fall har det varit en som intervjuat och i andra fall två.

4.5 Metoddiskussion

För denna studie används både kvantitativ och kvalitativ metod. Det går att argumentera för att man borde valt en dem, vilket också hade varit möjligt. Men eftersom det inte hittats någon tidigare statistik kring rapporteringen av kvinno- respektive mansdominerade sporter var den kvantitativa nödvändig för att kunna genomföra den kvalitativa. Således hänger de ihop. Om man valt en av metoderna hade det varit möjligt att bygga på den kvantitativa innehållsanalysen till en statistisk analys genom att ställa upp en kausal modell, undersöka en större datamängd och eventuellt inte varit lika beroende av bestämda tidningar som i denna studie. Därefter kunde man fått sina hypoteser verifierade eller falsifierade. Eftersom delar av syftet med studien är att undersöka de redaktionella anledningarna bakom statistiken, hade det dock varit svårt att besvara alla frågeställningar genom att endast använda sig av kvantitativ metod. Detsamma gäller om man endast använt kvalitativ metod. Även där hade det varit möjligt att besvara studiens två första frågeställningar, men svårare att besvara den sista.

Kanske hade det varit bättre att bara göra en statistisk analys, eftersom vi inte lyckats komma över någon statistik som rör sport på det sätt denna studie undersöker. Man hade förmodligen också kunnat göra det på ett bättre sätt med mer tid till förfogande. Målet är dock dels att lyckas säga någonting om varför statistiken ser ut som den gör, oavsett om det rapporteras mer om kvinno- eller mansdominerad sport. Därav beslutades att båda var nödvändiga eftersom de går ihop med varandra.

5 Resultat och analys

I denna studie har 476 sportartiklar analyserats varav 205 på Sydsvenskan, 117 på Göteborgs-Posten, 81 på Jönköpings-Posten samt 73 på Hallandsposten. Bland dessa handlade sju stycken om fler än en sport och tre stycken var okodbara vad gäller typ av sport. Vidare har fyra intervjuer med sportchefen på respektive tidning utförts. Resultatet presenteras nedan och analyseras sedan med hjälp av tidigare forskning och teori.

5.1 Sporter och könsfördelning i rapporteringen

Det första avsnittet behandlar den första frågeställningen, det vill säga *“Hur ser könsrepresentationen ut i de sporter som lokaltidningar bevakar och i vilken utsträckning är de kvinno- eller mansdominerade?”*. Avsnittet utgår från den kvantitativa innehållsanalysen och presenterar den statistik som är relevant för att kunna besvara frågeställningen.

5.1.1 Sporter och könsfördelning i sporterna

För att kunna veta hur könsfördelningen ser ut i de sporter som bevakas av de fyra tidningar som valts ut har en kodning av alla sporter som tidningarna rapporterat om gjorts, samt hur stor andel av artiklarna som handlar om respektive sport (se bilaga 4). Dessa jämförs sedan med Riksidrottsförbundets (RF) statistik över antal utövare för de olika sporterna, för att kunna se om det rapporteras mest om kvinno- eller mansdominerade sporter. Tabell 5.1 visar de fem sporter som fått mest uppmärksamhet i nyhetsbevakningen samt en summering av resterande sporter som varit med i bevakningen hos de fyra tidningarna.

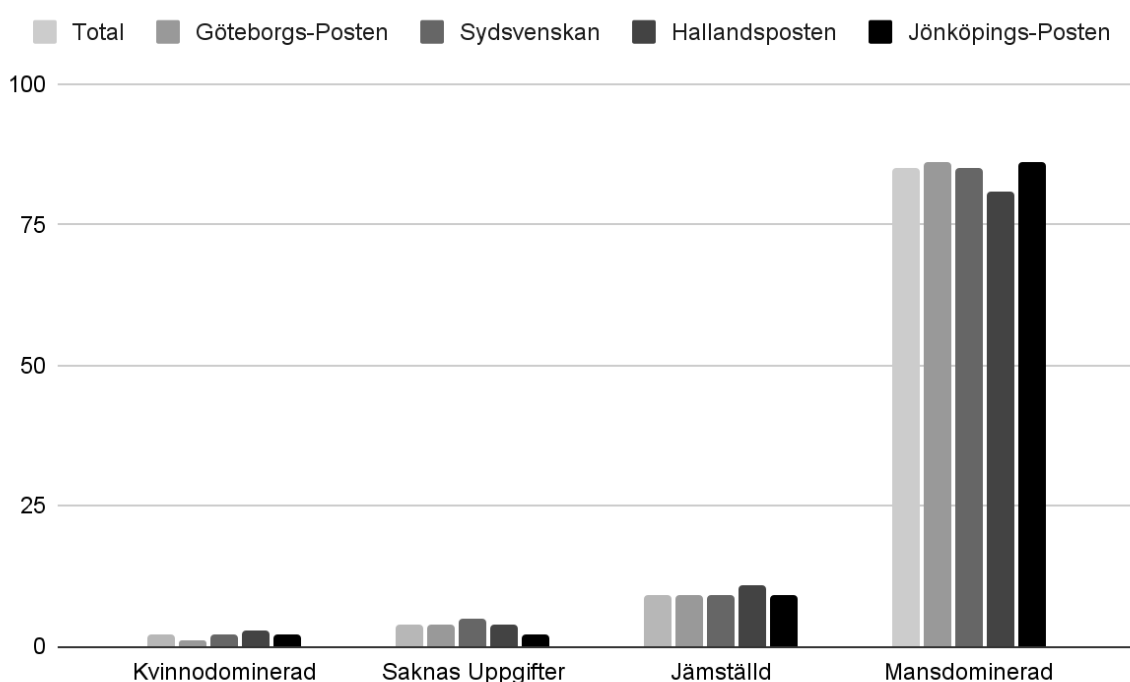
Tabell 5.1 Framstående sporter i nyhetsbevakningen 11-23 november (procent)

	GP	Syd	HP	JP	Totalt
Sport					
Fotboll	44	46	36	19	39
Ishockey	28	22	27	53	30
Handboll	9	4	4	4	5
Skidor	5	5	3	3	4
Tennis	3	5	7	0	4
Övrig sport	12	18	23	21	17
Summa	101	100	100	100	99
Antal artiklar	117	202	73	81	473

Kommentar: Artiklarna består av både egenproducerat material, byråmaterial såsom TT samt artiklar som är en blandning av eget- och byråmaterial. Tabellen visar de fem sporter som fått mest uppmärksamhet i nyhetsbevakningen. Övrigt består av 30 olika sporter och är en samling av de sporter som fått lite uppmärksamhet. Den sport som fått mest uppmärksamhet utöver dessa fem sporter i tabellen utgjorde endast 2 procent av det totala antalet artiklar.

Tabellen visar att fotboll och ishockey är de två sporter som tidningarna rapporterar och skriver mest om. Det skiljer sig dock lite mellan de olika tidningarna där nästan hälften av Göteborgs-Postens och Sydsvenskans sportinnehåll består av fotboll och en liten mindre andel av ishockey medan mer än hälften av Jönköpings-Postens sportinnehåll består av ishockey och en liten mindre andel fotboll. För Hallandsposten är det lite mer jämnt fördelat mellan fotboll och ishockey. Utöver fotboll och ishockey finns det över lag ingen sport som har en tydlig tredjeplats sett till hur mycket som har rapporterats om den sporten. Det finns några sporter som det har skrivits lite mer om, som handboll, skidor och tennis, men utöver det finns det en väldigt liten och smal rapportering om varje sport.

Figur 5.1 Hur stor del av de sporter det rapporterats om under perioden 11-23 november är kvinnodominerade, mansdominerade respektive jämställda sett till antalet utövare (procent)

Kommentar: Totalt innehåller tabellen 473 artiklar varav 117 från Göteborgs-Posten, 202 från Sydsvenskan, 73 från Hallandsposten samt 81 från Jönköpings-Posten. Artiklarna består av både egenproducerat material, byråmaterial såsom TT samt artiklar som är en blandning av eget- och byråmaterial.

Dessa sporter har sedan, som tidigare nämnt, jämförts med RF:s statistik (se bilaga 4). Av de sporter som det rapporterats om saknas statistik för antal utövare i åtta sporter (bodybuilding, fridykning, kickboxning, löpning, MMA, padel, trav, flera sporter) vilket gör att det inte går att dra några slutsatser kring könsfördelningen i de sporterna. Utöver dessa sporter kan man konstatera att fyra av sporterna är jämställda vad gäller antal utövare, med hjälp av det mått som valts för denna studie. Bland dem ingår basketboll, handboll, simidrott samt volleyboll. Handboll är den sport som fått mest uppmärksamhet av de fyra förutom i Hallandsposten där volleyboll och handboll fått lika mycket. De jämställda sporterna får dock sparsamt med uppmärksamhet. Vidare finns även fyra sporter som kan räknas som kvinnodominerade (danssport, friidrott, gymnastik samt ridsport). Värt att nämna vad gäller friidrott är att RF i sin statistik skriver att många Friskis & Svettis-föreningar är medlemmar i Svenska Friidrottsförbundet. Därmed påverkar det antalet utövare, men det går inte att säga hur

statistiken hade sett ut om dessa tagits bort. Därför räknas sporten i den här studien som kvinnodominerad. De fyra kvinnodominerade sporterna syns dock sällan till i rapporteringen överhuvudtaget. Men det går att slå fast att samtliga tidningar skrivit om åtminstone en av dem. Till sist finns ytterligare 19 sporter som tidningarna skrivit om i vilka antalet utövare domineras av män. Bland dessa finns även de två sporter som fått störst uppmärksamhet av alla tidningar, ishockey och fotboll. Enligt tabell 5.1 utgör båda sporterna ihop mellan 63-72 procent av samtliga tidningars enskilda sportsidor. Utifrån figur 5.1 kan man därför se att de mansdominerade sporterna får mest uppmärksamhet på webben.

Eftersom de fyra tidningarna tillhör olika koncerner, Göteborgs-Posten och Hallandsposten tillhör Stampen Media medan Sydsvenskan och Jönköpings-Postens tillhör Bonnier News, kan man jämföra de olika koncernerna och se ifall det finns några skillnader och/eller likheter. Utifrån tabell 5.1 och figur 5.1 går det inte att utläsa några tydliga skillnader mellan de två koncernerna vad gäller vilka sporter det rapporteras mest om, utan det är när man tittar på och jämför varje tidning var för sig som det går att se de största och mest intressanta skillnaderna. Med det som bakgrund kan man anta att när det gäller just vilka sporter det rapporteras om styrs det inte så mycket av vilken koncern tidningen tillhör utan då är det andra faktorer som spelar in som till exempel vilka sporter som är stora i de städer och på de orter som tidningen bevakar.

5.1.2 Könsfördelning i artiklarna

För att kunna ge en så rättvis bild av rapporteringen som möjligt har alla artiklar analyserats utifrån om de handlar om kvinnor, män eller om båda könen. Detta är viktigt eftersom en och samma artikel kan handla om en mansdominerad sport till exempel fotboll, men den kan samtidigt också handla om damfotboll. Därför har en överskådlig tabell gjorts för att se hur många av artiklarna som handlar om de respektive könen (se tabell 5.2).

Tabell 5.2 Hur stor andel av artiklarna som handlar om damidrott, herridrott eller båda könen (procent)

	GP	Syd	HP	JP	Totalt
Artiklens fokus					
Damidrott	25	22	14	19	21
Herridrott	71	72	76	73	73
Både och	4	6	10	9	6
Summa	100	100	100	101	100
Antal artiklar	115	199	71	81	466

Kommentar: Artiklarna består av både egenproducerat material, byråmaterial såsom TT samt artiklar som är en blandning av eget- och byråmaterial.

Tabellen visar att samtliga tidningar har skrivit om herridrott i över 70 procent av artiklarna medan andelen artiklar som handlar om damidrott inte överstiger 25 procent för någon tidning. När det gäller hur många artiklar som handlar om herridrott är det väldigt jämnt mellan de olika tidningarna då det som mest skiljer fem procentenheter. När det gäller hur stor andel av artiklarna som handlar om damidrott har Göteborgs-Posten störst andel artiklar

om damidrott medan Hallandsposten har minst andel. Däremot har Hallandsposten störst andel artiklar som handlar om både män och kvinnor som utövare och Göteborgs-Posten har den minsta andelen.

Jämför man de olika tidningarna utifrån vilken koncern de tillhör finns det precis som i avsnitt 5.1.1 inga tydliga skillnader mellan de två koncernerna Stampen Media och Bonnier News vad gäller kvinnor och män och vilka som blir representerade i sportnyheterna. Det är istället väldigt liknande siffror för de olika tidningarna vilket bekräftar en ojämskörd könsrepresentation i sportnyheterna på de lokaltidningar studien fokuserar på. Om man istället jämför de större tidningarna med de mindre finns det större skillnader, där Göteborgs-Posten och Sydsvenskans har en större andel artiklar som handlar om damidrott jämfört med Hallandsposten och Jönköpings-Posten som är de mindre tidningarna i denna studie.

5.1.3 Sporter och könsfördelning i rapporteringen: analys

Med utgångspunkt i tabellerna besvaras den första frågeställning om hur könsfördelningen ser ut i de sporter som lokaltidningarna rapporterar om. Tabellerna visar på en majoritet av mansdominerade sporter i den dagliga rapporteringen samt att det i de allra flesta artiklar även är män som är utövare. Tidigare forskning har till exempel visat att ishockey och fotboll är de två sporter som det rapporteras mest om (Andersson, 2004). Dessa sporter är fortfarande de som dominerar i sportnyheterna hos de fyra tidningarna.

Man kan även se i tidigare forskning att det traditionellt sett rapporterats mer om herridrott än damidrott (Andersson, 2004; Wallin, 1998). I Wallin (1998) var *Arbetsbladet* den tidning som rapporterade mest om damidrott under perioden 1985-1995. Då utgjorde damidrott cirka 17-18 procent av deras sportartiklar, men i den statistiken räknades även de artiklar som var en blandning av manlig och kvinnlig elitidrott med. I tabell 5.2 kan man se en ökning av denna statistik hos de samtliga tidningar om man slår ihop artiklar som handlar om damidrott samt de som handlar om båda könen, vilket visar på en förbättring men att det tar lång tid. I Kadrija (2021) nämns att sporten är ett problem och att en av tidningarna i studien jobbar med att förbättra kvinnorepresentationen som nyhetssubjekt. Detta går troligen att applicera på även dessa tidningar då statistiken visar en positiv utveckling av kvinnor som nyhetssubjekt med hänsyn till tidigare presenterad forskning.

Tabell 5.2 är även jämförbar med Women in sport-rapporten som gjordes i samarbete mellan EU och EU:s Erasmus+ program (2018). Undersökningen visade att endast 6 procent av de som fick utrymme i sportsändningarna var kvinnor och 12 procent blandad kategori. Dessa två studier utgår från samma land, samt utförts närstående varandra i tid, men använt sig av två olika medieslag, trots det har de båda undersökningarna fått liknande resultat där könsfördelningen bland de som får utrymme är mycket ojämn, men med större skillnader i resultaten från rapporten. Hallandsposten är den tidning där lägst andel artiklar handlar om kvinnor men ändå får kvinnor mer än dubbelt så mycket utrymme i Hallandsposten än de undersökta TV-kanalerna i rapporten. Detta indikerar på att tidningsbranschen, som har en ojämn könsfördelning i sitt nyhetsutbud, ändå är närmare ett jämställt utbud jämfört med TV.

Women in sport (2018) utförde även, precis som denna undersökningen, en kvalitativ studie, där intervjuer gjordes med chefer, producenter och journalister, där det framgick att de anser att jämställdhet är viktigt och att de aktivt arbetade för att det ska bli mer jämställt. Många

journalister ansåg att en ojämfälld nyhetsbevakning var oacceptabelt. Ett svar som även de intervjuade sportcheferna i den här studien gick i linje med. Alltså verkar journalistkåren i Sverige eniga om strävan efter en mer jämfälld representation, men trots det visar båda dessa undersökningar att kvinnor inom sportjournalistik är gravt underrepresenterade, både i TV och i tidningar. Detta, samt undersökningens kvalitativa studie, kommer presenteras och diskuteras vidare i avsnitt 5.4.

Både fotboll och ishockey tillhör de större sporterna vad gäller antal utövare i RF:s statistik. I tabell 5.1 är fotboll den klart största sporten vad gäller rapportering hos tre av tidningarna. Hos Jönköpings-Posten är det dock ishockey som dominerar. Detta går att relatera till vikt och viktighet samt närhet i Hägers (2020) modell för faktorer som påverkar nyhetsvärderingen. Eftersom fotboll är den klart största sporten vad gäller antal utövare går det att applicera vikt och viktighet på just denna sport eftersom många berörs av den. Även närhet är applicerbart då fotboll spelas på väldigt många ställen i Sverige, inte minst där tidningarna är baserade. Ishockey har däremot inte lika många utövare vilket tyder på att närhet blir en viktigare faktor när det kommer till Jönköpings-Posten, eftersom de har ett lag i en av de högsta divisionerna och säsongen precis börjat när denna undersökning utfördes. Anmärkningsvärt är till exempel att handboll verkar få en lägre prioritet i nyhetsvärderingen, trots att sporten har fler utövare än i ishockey samt att flera av tidningarna har elitlag i närheten av deras städer och orter.

Med hjälp av genuslogik och genuslogik i journalistiken syns ett samband mellan tabell 5.2 och dikotomi, det vill säga att manligt och kvinnligt inte bör blandas. Samtliga tidningar har en relativt låg andel av artiklar där både män och kvinnor blandas i samma artikel. Man kan också se en fördel för män i samma tabell och även vad gäller kvinno- och mansdominerade sporter, vilket precis som Djerf-Pierre (2003) påpekar, tyder på att män får ett större symboliskt värde. Koivula (1999) menar även att sport anses som en mycket maskulin aktivitet vilket också både figur 5.1 och tabell 5.2 tyder på.

5.2 Intervjupersonerna i artiklarna

I det här avsnittet behandlas uppsatsens andra frågeställning, nämligen “*I vilka sammanhang får kvinnor och män komma till tals?*”. Även det här avsnittet utgår från den kvantitativa innehållsanalysen och nedan redovisas statistik i form av tabeller som är relevanta för att kunna besvara frågeställningen.

5.2.1 Vem får komma till tals (kön)

Nedan redovisas vem som får komma till tals utifrån vilket kön artiklarna handlar om (se tabell 5.3). I varje artikel har som mest tre intervjupersoner kodats. Om antalet intervjupersoner i en artikel har varit fler än tre har de tre personer som fått mest utrymme/fler citat räknats med.

Tabell 5.3 Andel kvinnor och män som får uttala sig beroende på vilket kön artikeln fokuserar på (procent)

Artikels fokus	Andel kvinnor och män som får uttala sig									
	GP		Syd		HP		JP		Totalt	
	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man

Damidrott	18	9	12	10	7	7	18	4	14	9
Herridrott	1	66	2	69	1	76	1	69	2	69
Både och	1	4	2	4	3	6	3	4	2	4
Summa	20	79	16	83	11	89	22	77	18	82
Totalprocent	99		99		100		99		100	
Antal intervjupersoner	159		234		87		90		570	

Kommentar: Intervjupersonerna är tagna från både egenproducerat och byråmaterial såsom TT.

I denna tabell syns tydligt att det i de flesta fall är kvinnor som får uttala sig när det gäller damidrott och vice versa. Ett intressant fynd i denna tabell är att även män får uttala sig relativt ofta om damidrott hos samtliga tidningar. Däremot är det nästan uteslutande män som får uttala sig om herridrott, vilket påvisar en obalans i hur tidningarna använder intervjupersoner. Även i de artiklar som handlar om en blandning av både dam- och herridrott är majoriteten som får uttala sig män. Detta tyder på en fortsatt stark dominans av män vad gäller sportjournalistiken.

Ett intressant fynd som sticker ut är en artikel med rubriken “*HV-kvartett spelar om en svensk OS-plats*” från den 10 november på Jönköpings-Postens webbsida som handlar om fyra kvinnliga ishockeyspelare som spelar i den lokala klubben HV71 och som blivit uttagna till det svenska landslaget i ishockey. Detta kan tänkas vara något “icke-normalt” i Hägers (2020) modell för faktorer som påverkar nyhetsvärderingen, det vill säga att det sticker ut från det normala. Trots det, intervjuades ingen av de fyra spelarna till artikeln. Samma dag skrev Jönköpings-Posten tio artiklar om herrishockey och i nio av dem fick minst en man uttala sig. Dessutom handlade tre av dem om en och samma tackling i en match. Allt detta tyder på en obalans i nyhetsvärderingen och i valet av intervjupersoner. Hos Göteborgs-Posten finns ett liknande exempel där de den 18 november skrev ett matchreferat med rubriken “*Sävehof körde över Skövde HF*” från Sävehofs match i damhandboll. Inte heller i den artikeln fanns någon intervjuperson överhuvudtaget.

Man kan inte heller här se någon tydlig skillnad mellan koncernerna utan resultaten är relativt lika. De skillnader som finns mellan Stampen Media och Bonnier News är till exempel att Stampen-tidningarna oftare prioriterar manliga intervjupersoner i artiklar som är en blandning av dam- och herridrott. Stampen-tidningarna tycks även prata oftare med män när det gäller damidrott än Bonnier-tidningarna. Storleksskillnaden mellan de större och mindre tidningarna visar dock inte på någon väsentlig skillnad i denna tabell då det är Göteborgs-Posten och Jönköpings-Posten som har störst andel kvinnor som får uttala sig.

5.2.2 Vem får komma till tals (kön och roll)

För att avgöra och analysera vilka roller som kvinnor och män får komma till tals i presenteras här nedan en tabell där det framgår hur många kvinnor och män som får uttala sig uppdelat på de fyra mest förekommande rollerna i undersökningen samt de övriga roller som finns i kodschemat. Detta för att se vilka skillnader det finns mellan kön, roll och tidningar.

Tabell 5.4 Andel kvinnor och män som får uttala sig i olika roller (procent)

Andel kvinnor och män som får uttala sig										
Roll	GP		Syd		HP		JP		Totalt	
	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man
Utövare	13	34	11	33	8	31	19	34	12	33
Tränare	1	21	1	27	0	36	1	22	1	26
Annan representant förening	1	4	0	4	2	7	0	9	1	5
Representant förbund	1	3	0	6	0	7	0	1	0	4
Övriga roller	5	18	5	12	2	7	3	10	5	13
Summa	21	80	17	82	12	88	23	76	19	81
Totalprocent	101		99		100		99		100	
Antal intervjupersoner	160		237		89		90		576	

Kommentar: Tabellen visar de fyra mest förekommande rollerna. Övrigt innefattar 12 kategorier och är en samling av de roller som förekommit få gånger. Den roll som förekommit mest utöver dessa fyra roller i tabellen utgjorde endast 3 procent av det totala antalet intervjupersoner.

Det tabellen visar är, precis som tabell 5.3, att det är män som i större utsträckning får uttala sig. Men det tabellen ovan också visar är att när tränare får uttala sig är det nästan uteslutande män. Totalt i alla artiklarna som kodats var endast fem tränare kvinnor medan 151 tränare har varit män. Samma dominans av män gäller för andra representanter för föreningar och förbund. Till de kategorierna hör endast fem kvinnor och 46 män som fått uttala sig. När det gäller rollen som utövare är fördelningen mellan kvinnor och män något mer jämn, även om det fortfarande är betydligt fler manliga utövare som får komma till tals. Utifrån tabell 5.2 där det framgår att över 70 procent av alla artiklar som kodats i den här undersökningen handlar om män är det med största sannolikhet därför som fler utövare som får komma till tals är män.

Något som är intressant med den här tabellen ovan är om man tittar på den totala andelen intervjupersoner för de olika tidningarna, där 76-88 procent av de som fått uttala sig är män för respektive tidning. Om man sedan jämför de siffrorna med resultatet som redovisas i tabell 5.3 kan man se att andelen kvinnliga och andelen manliga intervjupersoner skiljer sig från andelen artiklar som handlar om kvinnor respektive män. I Göteborgs-Posten handlar 25 procent av artiklarna om kvinnor medan 21 procent av intervjupersonerna är kvinnor. I Sydsvenskan handlar 22 procent av artiklarna om kvinnor medan 17 procent av intervjupersonerna är kvinnor. I Hallandsposten handlar 14 procent av artiklarna om kvinnor medan 12 procent av intervjupersonerna är kvinnor. I Jönköpings-Posten handlar 19 procent av artiklarna om kvinnor medan 23 procent av intervjupersonerna är kvinnor.

Det är alltså en lägre andel kvinnliga intervjupersoner jämfört med andelen artiklar som handlar om kvinnor i samtliga tidningar förutom Jönköpings-Posten som har en något högre andel kvinnliga intervjupersoner jämfört med hur många artiklar som handlar om kvinnor. En förklaring till varför det ser ut så kan vara att det tycks finnas väldigt många manliga tränare

och inte lika många kvinnliga. Under kodningen kom det vid flera tillfällen fram att det var ganska ofta som artikeln handlade om kvinnliga utövare men personen som fick komma till tals var deras manliga tränare.

Ett exempel på en artikel som handlar om damidrott men där den enda intervjupersonen är en manlig tränare är hämtat från Sydsvenskan och publicerades 18 november. Rubriken lyder *“Ny seger för Lugi – som har ljust skadeläge: ‘Vi är på rätt väg’”* och handlar om damhandboll men den enda som får uttala sig i artikeln var deras manliga tränare. Ett annat exempel där endast män får komma till tals är en artikel som publicerades 10 november i Hallandsposten med rubriken *“Centern säkrade uppflyttning på målskillnad – så slutade distriktsfotbollen 2021”*. Artikeln handlar om både dam- och herrfotboll, med en summering av distriktsfotbollens resultat, dessa summeringar består av fyra herrlag och tre damlag. Men endast herrlagen, som även lyfts före damlagen, har intervju personer som får uttala sig, medan för de tre damlagen saknas intervju personer helt och hållet.

Om man slutligen tittar på de olika tidningarna utifrån vilken koncern de tillhör finns det inga tydliga skillnader mellan Stampen Media och Bonnier News utan de största och mest betydande skillnaderna finns om man jämför de olika tidningarna var för sig. Det är också liknande resultat mellan de olika tidningarna med en stor andel manliga intervju personer för de flesta roller.

5.2.3 Intervju personerna i artiklarna: analys

Resultaten i tabell 5.3 och 5.4 visar att män i större utsträckning än kvinnor får komma till tals inom sportjournalistiken. Kvinnor får komma till tals i så pass lägre utsträckning, att andelen kvinnliga intervju personer är lägre än andelen artiklar som handlar om damidrott. Detta resultat överensstämmer med det resultatet som Institutet för mediastudier, fick från sina innehållsanalyser inom samma ämne mellan 2007 och 2018 som visar att endast 20 procent av de som fick komma till tals i sportnyheterna år 2018 var kvinnor (Hirdman, 2019). Det totala värdet i tabell 5.4 för hur stor andel kvinnor som får komma till tals i alla fyra tidningar i den här undersökningen blir 19 procent kvinnor. (Hallandsposten ligger däremot något lägre än de andra tidningarna med 12 procent kvinnor som får komma till tals). Detta påvisar att ingen generell förbättring har skett sedan 2018 när det kommer till antalet kvinnor som får uttala sig inom sportjournalistiken, utan snarare visar denna undersökning på lägre siffror än 2018. Alltså urskiljer sig fortfarande sporten markant inom journalistiken när det kommer till jämställd representation och könsfördelning av intervju personer.

Detta resultat går att koppla till teorin om genuslogik, som beskriver hur det finns ett genusystem som leder till en ordningsstruktur i samhället utifrån kön (Hirdman, 2007). Enligt Djerf-Pierres (2003) teori om genuslogik i journalistiken tillskrivs kvinnor och män olika egenskaper och föreställningar utifrån deras kön. Fysisk aktivitet och atletiska förmågor är starkt förknippade med maskulinitet, och därmed blir även sport, enligt denna teori, en *“maskulin aktivitet”* (Koivula, 1999). Denna samhälleliga könsmärkning av sport som en maskulin och manlig aktivitet kan därmed påverka vilka som söker sig till olika roller inom sport beroende på könstillhörighet, något som i sin tur påverkar journalisters valmöjligheter när det kommer till intervju personer, då utbudet av kvinnor inom idrottsvärlden blir mindre. Denna genuslogik kan därmed tänkas medvetet och/eller undermedvetet färga journalisters

syn på vilka intervjupersoner som är eftertraktansvärda och därmed påverka deras val av intervjupersoner utifrån könstillhörighet.

5.3 Könsfördelning bland reportrar

I det här avsnittet redovisas hur stor andel av reportrarna som skrivit artiklarna som är kvinnor respektive män (se tabell 5.5). I varje artikel har som mest två reportrar kodats. I de fall det funnits fler än två reportrar har de två reportrar vars namn skrivits ut först räknats med. Fotografer har inte räknats med i tabellen nedan.

Tabell 5.5 Könsfördelning bland reportrarna som skrivit artiklarna (procent)

	GP	Syd	HP	JP	Totalt
Kön på reporter					
Kvinna	7	22	20	5	14
Man	93	78	80	95	87
Summa	100	100	100	100	101
Antal artiklar	95	67	35	76	273

Kommentar: Reportrarna har kodats efter namn och eventuell bild vilket gör att det uteslutande inte innehåller något byråmaterial.

I ovanstående tabell ser vi att även på sportredaktionerna är män överrepresenterade och kvinnliga reportrar sällan förekommande. Sett till antalet kvinnliga reportrar som har skrivit egna artiklar så utmärker sig Sydsvenskan med högst andel kvinnliga reportrar på 22 procent av sina artiklar. Noterbart är dock att en del material som förekommer på Sydsvenskans sportsida lånas från tidningen Dagens Nyheter, där förekomsten av kvinnliga reportrar är mer frekvent och därmed har bidragit till att en högre andel artiklar skrivits av kvinnliga reportrar i Sydsvenskans statistik. Följt efter Sydsvenskan har Hallandsposten flest förekommande artiklar skrivna av kvinnor, bestående av 20 procent, sedan Göteborgs-Posten med 7 procent och sist Jönköpings-Posten där 5 procent av artiklarna har en kvinnlig reporter.

Jämför man de två koncernerna, Stampen Media och Bonnier News, med varandra så finns det en viktig skillnad som inte syns i tabellerna. Det är bara Stampen-tidningarna, Göteborgs-Posten och Hallandsposten, som har en kvinna anställd på sportredaktionen. Varken Sydsvenskan eller Jönköpings-Posten, som båda tillhör Bonnier News, har någon kvinna som är fastanställd på sportredaktionen. Detta diskuteras mer ingående under avsnitt 5.4.

5.3.1 Könsfördelning bland reportrar: analys

Resultatet som redovisas i tabell 5.5 där det framgår att det är en betydligt större andel män som skriver sportartiklarna går att jämföra med den tidigare forskning från Löfgren Nilsson (2007) som visar att andelen kvinnor som jobbade inom sportjournalistiken 1989 och 2005 var väldigt låg. Hennes studie visade att mellan 1989 och 2005 hade andelen kvinnor inom journalistiken med sport som sitt huvudsakliga bevakningsområde ökat från 4 procent till 13 procent. Vidare är den forskningen applicerbar även på resultatet i denna studie om man tittar på statistiken i tabell 5.5 som visar att andelen kvinnliga reportrar som skrivit artiklarna ligger någonstans mellan 5 och 22 procent. Eftersom Löfgren Nilssons (2007) studie visar att

det är en väldigt liten andel kvinnor som jobbar inom sportjournalistiken och resultatet från tabell 5.5 visar att det är en väldigt liten andel kvinnor som skriver sportartiklar tyder det på att det fortfarande är väldigt få kvinnor inom sportjournalistiken.

Den studie från Franks och O'Neill (2016) som också visar på att männen är överrepresenterade inom sportjournalistiken och kan också jämföras med resultatet från tabell 5.5. Deras studie som de genomfört 2012 hade som syfte att undersöka hur många kvinnliga journalister som skrev på sportsidorna under året det var OS i London. Det de kom fram till var att det endast var 2,3 procent av artiklarna de tittat på som hade en kvinnlig by-line. Deras resultat är från 2012 men det är fortfarande lägre än vad som framgår i tabell 5.5, vilket visar på en positiv utveckling. Men det är ett resultat som kan jämföras med tabellen eftersom det också antyder att män är överrepresenterade i sportjournalistiken även på ett internationellt plan.

Även Institutet för mediastudier har mellan 2007 och 2018 genomfört innehållsanalyser där man bland annat kodat vilka ämnen som kvinnliga och manliga journalister rapporterar om. Resultatet från deras innehållsanalys är jämförbart med resultatet från tabell 5.5. 2018 var andelen kvinnor som rapporterade om sport 18 procent (Hirdman, 2019). För de tidningar som undersökts i denna studie hamnar två av dem över den procentsatsen vad gäller antalet artiklar skrivna av kvinnor. De resterande två hamnar under 18 procent. Även detta visar att män fortfarande är överrepresenterade som journalister inom sportjournalistiken. 2018 var även 52 procent av journalisterna i Sverige kvinnor (SCB, 2020) vilket blir intressant att jämföra med både resultatet från uppsatsens studie men också tidigare nämnda studier som visar att det är en låg andel kvinnor som skriver för sporten (Löfgren Nilsson, 2007; Hirdman, 2019). Med tanke på att hälften av alla journalister i Sverige är kvinnor blir det extra tydligt att männen är överrepresenterade bland sportjournalister.

Varför könsfördelningen mellan sportjournalisterna ser ut som den gör kan förklaras utifrån teorin om genuslogik i journalistiken. Koivula (1999) menar att sport alltid har ansetts, och fortfarande anses, vara en väldigt maskulin aktivitet. Att det är en betydligt större andel män som är sportjournalister och har sport som sitt bevakningsområde kan därför ses som en följd av den syn som samhället i sig har på sport.

5.4 Redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet

I det här avsnittet behandlas uppsatsens tredje frågeställning som lyder "*Vilka är de redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet på lokaltidningarnas sportredaktioner?*". Frågeställningen kommer att besvaras utifrån svaren från de kvalitativa intervjuerna med varje tidnings respektive sportchef. Dessutom dras vissa slutsatser genom jämförelser med tidigare forskning, teori och med resultaten den kvantitativa innehållsanalysen.

5.4.1 Nyhetsvärdering och nyhetsurval

För att besvara frågeställningen har en del av frågorna till sportcheferna handlat om hur de tänker kring nyhetsvärdering och hur nyhetsurvalet görs, både vad gäller vilka sporter det rapporteras om men även vem det handlar om utifrån ett könsperspektiv (se bilaga 2). En del

frågor handlade även om hur de tänker kring ett jämställt nyhetsutbud på sportsidorna samt om de anser att det är eftersträvansvärt.

Samtliga sportchefer konstaterade under intervjuerna att publikens intresse spelar stor roll när nyhetsurvalet görs. Om det visar sig att något de bevakar och rapporterat om inte ger så mycket läsning som de önskat kan det leda till att de väljer att inte rapportera lika mycket om det i fortsättningen eftersom de är beroende av läsarna och deras prenumerationer och därför måste värna om dem.

“Även för reportern blir det en svår faktor eftersom vi bedöms efter sidvisningsmål också, så är det så att ingen egentligen vill göra saker som inte blir lästa. De artiklarna blir mindre attraktivt att skriva.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Sydsvenskans sportchef förklarar också varför de har en så stor bevakning kring fotboll och framför allt Malmö FF, precis som Jönköpings-Postens sportchef förklarar varför de har en så stor bevakning kring ishockey och då framför allt HV71.

“Malmö FF är en klass för sig för det drar så himla mycket trafik, det har så himla mycket intresse. [...] När vi tar fram en lista på de tio mest lästa i veckan är det 7-8 grejer som är Malmö FF. [...] Vi kan inte skriva om en match i en mindre sport som vi inte får tillräckligt mycket läsning på.”¹

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

“Är det en tillfällighet här i Jönköping att vi skriver så mycket om hockeyn till exempel? Nej det är det inte eftersom HV71 dominerar totalt här uppe.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Även Göteborgs-Postens sportchef var inne på samma spår när det gäller att rapportera om det som läsarna vill ha. Han berättade om en satsning de gjorde våren 2021 där en reporter skulle rapportera om sporter som växt under coronapandemin och därmed göra ett nedslag i varje sport, där fokus var på att berätta en bra story. Men även där är det i slutändan intresset hos läsarna som fick avgöra om den typen av journalistik är något de ska fortsätta med eller inte.

“Det är ju inte svårare än så, funkar det inte behöver man inte göra det lika ofta, funkar det så funkar det och då kanske man ska göra det fler gånger.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Sydsvenskans sportchef menar att om man ska försöka satsa på att bevaka och skriva om något som det inte har skrivits så mycket om tidigare så är intresset hos läsarna det som blir avgörandet för om man kommer fortsätta rapportera om det som är nytt. Men om ska man bevaka till exempel en sport eller ett lag under en längre tid så krävs det att det finns ett tillräckligt stort intresse hos publiken och att artiklarna blir lästa.

---

¹ Citatet är taget från tre olika frågor men är relevant att slå ihop eftersom de rör samma ämnen.

“Vi vill ju göra det som våra läsare vill läsa och då gäller det att hitta speciella saker. Där gör vi ingen skillnad på manligt och kvinnligt.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Hallandspostens sportchef berättade också om en ridsportsatsning de hade gjort där de hoppades att det skulle locka lite fler kvinnliga läsare men eftersom det inte gav den trafiken och den läsningen de önskade fick de dra ner på det, vilket också tyder på att intresset hos läsarna blir viktigt vid nya satsningar, om det är värt att fortsätta eller inte.

Både Sydsvenskans och Jönköpings-Postens sportchef tog även upp det faktum att journalistiken är en tuff bransch vilket gör att de måste prioritera hårt när de väljer vad de ska rapportera om och vilka sporter de ska bevaka vilket också påverkar nyhetsurvalet.

“När jag började här var vi kanske 15-16 på en sportredaktion. Nu är vi 5-6 så vi måste prioritera hårt.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

“Jag skriker ju efter att vi ska få en femte tjänst på sportredaktionen, så att vi verkligen kan vara ute på platserna betydligt mer än vad vi är idag. Jag märker ju när vi är ute på jättelåg nivå, dels så blir vi bemötta med respekt [...] men resurs och tid är våra fiender.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Göteborgs-Postens sportchef berättade även hur de på sin sportredaktion har tre fotbollsreportrar och en hockeyreporter som är uttalade experter inom de sporterna som de bevakar vilket också till viss del påverkar nyhetsurvalet.

“Så om vi har tre fotbollsreportrar så kommer det ju betydligt mycket mer fotbollsidéer än friidrottsidéer från dem.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

5.4.2 Jämställdhet

När det gäller om artiklarna handlar om dam- eller herridrott höll Göteborgs-Postens, Hallandspostens, och Jönköpings-Postens sportchef alla med om att artiklar som handlar om herridrott och manliga sportutövare över lag läses betydligt mer jämfört med artiklar som handlar om damidrott och kvinnliga sportutövare.

“Det är fördel män. Det är väldigt stor skillnad. Så det är ju vad det är, och jag vet inte om det är för att vi är risiga på att berätta tillräckligt spännande historier eller om det allmänna intresset inte finns eller vad det liksom beror på. Men skillnaden finns absolut.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

“Om man jämför rent generellt, så har vi ju högre besöksiffror och högre läsarsiffror på den manliga idrotten. Den kvinnliga har blivit bättre, vissa idrotter.”

Inte alla, men vissa idrotter klättrar ganska rejält när det gäller intresse [...] det går inte så jättefort, men det går åtminstone åt rätt håll.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Sydsvenskans sportchef menade, om man räknar bort Malmö FF som har ett enormt stort intresse, att det egentligen inte är så stor skillnad mellan intresset kring herr- och damidrott och vad som läses mest. Han menar istället att det handlar mycket om vilka vinklar och vilka historier som de väljer att lyfta fram och skriva om. Men samtidigt var han också tydlig med att när det gäller fotbollslagen Malmö FF (herrar) och FC Rosengård (damer) så finns det en stor skillnad i intresse hos läsarna. Han säger att Sydsvenskan har haft en väldigt omfattande bevakning på FC Rosengård i många år för att de vill satsa på och lyfta fram det laget som är det största elitlaget på damsidan i Skåne, men att intresset för Malmö FF ändå är betydligt större.

“Det är svårt att ändra läsarnas intressen. Det är svårt att ändra deras läsvanor. Och det är också något vi har märkt på FC Rosengård där vi har hårdbevakat dem i 15 år. [...] Vi försöker behandla det någorlunda likvärdigt men läsarna tar till sig det ena tio gånger mer än det andra.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Att det däremot är viktigt att sträva mot ett mer jämställt nyhetsutbud på sporten var något som alla sportchefer var eniga om.

“Det är superviktigt. Det är framför allt viktigt att ha det i sitt medvetande. Att man på något sätt liksom jobbar aktivt med den typen av fråga.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

“Jätteviktigt. Alla barn och ungdomar ska ha både manliga och kvinnliga förebilder. Det är viktigt, vi ska ha ett jämställt samhälle.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

“Det är viktigt för att visa att det finns mer än bara män i idrotten, för så ser det ju inte ut. Det kanske var så för länge, länge sen, men så är det ju inte längre. Och jag tycker även personligen att det är viktigt att vi försöker hjälpa till att lyfta damidrotten.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

“Alltså det är ju en myt att tjejer inte är intresserade av idrott. Tjejer är precis lika intresserade av idrott som vad killar är. Däremot så skiljer det sig en hel del mellan idrotterna (vad man är intresserad av) [...] sedan är det ju våra läsare och det handlar ju inte bara om de här killarna och tjejerna som läser, det handlar om deras barn, det handlar om deras vanor att gå in och läsa en dagstidning överhuvudtaget. Så det är jätteviktigt för oss att vi tänker på det hela tiden. Skitviktigt.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Trots det är bland annat Joakim Magné på Göteborgs-Posten inne på att det inte alltid går att kontrollera. Han menar att det vissa dagar är lättare att välja vad man skriver om medan det andra dagar är svårare att styra det.

När det kommer till hur redaktionerna gör för att uppnå ett mer jämställt nyhetsutbud på sporten finns det en sak som alla sportchefer är överens om, nämligen att diskussionen om ett jämställt nyhetsutbud är en del av det dagliga samtalet och även om det inte finns några uppsatta mål så menar de att det alltid finns en medvetenhet kring frågan, och alla håller med om att det är en viktig fråga. Till exempel berättar Donald Sandström att de hela tiden ska vara uppmärksamma på jämställdheten.

“Vi ska hela tiden vara uppmärksamma på ‘är det män eller kvinnor vi skriver om?’. Vi pratar om det lite slarvigt emellanåt när vi sitter ute på våra redaktionsmöten. ‘F*n idag var det för gubbigt på sajten’. Det är någonting som vi hela tiden pratar om. Det är en viktig fråga.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Även Hallandspostens sportchef säger att ett jämställt nyhetsutbud är något som diskuteras på redaktionen dagligen och att det är något som man ständigt bär med sig och är medveten om. Däremot är han lite tveksam till om 50/50 är ett rimligt mål eftersom de styrs av de lag de bevakar och där har de fler herrlag än damlag.

“Vi har vissa lag som vi bestämt att vi ska bevaka, och där har vi en del damlag som vi vet att vi ska bevaka. Det är viktigt att ha det med sig tycker jag. [...] Och jag tittade lite grann på det där, vi har ju till exempel fler herrlag än vi har damlag.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Joakim Magné berättar bland annat om att för att förbättra jämställdheten i rapporteringen, har Göteborgs-Posten skrivit ett avtal med Göteborgs Fotbollförbund att när de livesänder lokala lags matcher så ska utbudet vara 50/50. Därför måste de sända en dammatch för varje herrmatch och vice versa.

“Nu har jag inte följt upp för vi har inte sammanfattat året och kollat hur det har gått där ännu, men de avstämningssiffror jag har fått under tiden så har det ju sett... ja inte 50/50 men typ 47/53, så det har ju varit otroligt nära.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

5.4.3 Könsrepresentation bland intervjupersoner

En del av frågorna under intervjuerna handlade även om hur de resonerar när de väljer ut intervjupersoner och hur de tänker kring vem som ska få komma till tals i artiklarna (se bilaga 2). Sportcheferna har då bland annat fått förklara hur diskussionerna på redaktionen kan gå till när det gäller just att hitta både kvinnliga och manliga intervjupersoner.

Ett intressant fynd är trots att samtliga sportchefer tidigare varit inne på att jämställdhet är en del av den dagliga diskussionen, var det endast Göteborgs-Postens samt Sydsvenskans sportchefer som svarade att de för en egen statistik över intervjupersoner och liknande. Sydsvenskan har dock när denna studie utförs nyligen bytt skrivverktyg där könsfördelning

mellan kvinnor och män kan räknas ut, vilket innebär att de inte har någon färsk statistik. Donald Sandström svarade att Jönköpings-Posten inte har någon sådan statistik och Fredrik Jonsson visste inte om någon sådan fanns för Hallandsposten. Detta innebär att det endast är Göteborgs-Posten som har konkreta siffror att själva titta på vad gäller jämställdhet på deras nyhetsajt.

Något som alla sportchefer också nämnde under intervjuerna var problematiken med att det finns så många manliga tränare bland lagen som de bevakar och inte alls många kvinnliga tränare, vilket ställer till det när det kommer till just diskussionen kring könsrepresentation bland intervjupersoner och vem som får komma till tals då tränaren oftast är den man vill och behöver prata med.

“Det är något vi reflekterar över och försöker motverka så gott vi kan. Det är ju svårt för oss som mediehus och redaktion att styra över föreningarnas rekryteringsbenägenhet [...] och jag tror att föreningar och förbunden måste bli lite mer offensiva i sina rekryteringar av kvinnor, för att det är svårt att hitta dom på de ledande positionerna. Det är supersvårt.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

“Det hade varit så mycket lättare att få in kvinnor i idrotten om det bara hade funnits någon kvinnlig tränare. För det är ju ofrånkomligt så att vi pratar ju oerhört mycket med tränare.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

För att sträva mot ett mer jämställt nyhetsutbud på sporten med fler kvinnliga representanter och intervjupersoner menar Göteborgs-Postens sportchef att tankesättet alltid finns med även om diskussionerna på redaktionen kanske snarare handlar om hur nyhetsinnehållet i sin helhet på sporten ser ut.

“Den diskussionen för vi inte särskilt ofta utan det är mer att pratar vi om könsrepresentationen på sajten och i vårt urval, så är det nog mer i frågan om vilka idrotter och vilka lag vi ska ut och bevaka snarare än vem vi ska prata med. [...] Men det är ju något vi är medvetna om och försöker så här att ‘men idag så kan vi inte prata med tränaren för att vi behöver ha en representation’. Men ibland så måste vi göra det, eller ofta måste vi göra det.”²

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Sydsvenskans sportchef är inne på samma spår och menar också att medvetenheten kring problemet finns med hela tiden och om det finns en möjlighet att välja att prata med kvinnor så ska man helst göra det. Han berättar om att de för några veckor sedan bevakade en padelturnering som hölls i Malmö där de inför turneringen gjorde två jobb inför där ett handlade om kvinnor och ett om män.

“Vi vill hela tiden göra andra jobb och mer jobb och hitta andra historier och vi väljer kvinnor där vi kan välja kvinnor. Vi är väldigt jämställda i vår tankar.”

---

² Citatet är taget från två olika frågor men är relevant att slå ihop eftersom de rör samma ämnen.

Även Hallandspostens sportchef säger att det är viktigt att försöka hitta en balans mellan kvinnor och män och hitta en variation där det är möjligt. Han säger att han inte enbart vill ha herrar och berättar som exempel att de under julen brukar göra ett antal ”julknäck” samt att de i år valt en kvinna i fokus på julafton. Detta eftersom han tycker att det är ett av de viktigare knäcken samt att det var en man som var i fokus förra året. Jönköpings-Postens sportchef menar att de även på deras redaktion, som ett sätt att få in fler kvinnor som intervjupersoner har börjat tänka om lite när det gäller att få kommentarer innan eller efter en match.

“Det är ju ganska trist och tråkigt att prata med en tränare jämt. Där försöker vi, eller rättare sagt vi har frångått den principen, att vi mer eller mindre skiter i vad tränarna säger eller tycker, utan vi dunkar in i omklädningsrummet i stället och försöker få tag på någon eller ett par tjejer att prata med [...] jag tror vi gör det nästan alltid nu för tiden eller de senaste två åren i alla fall där vi försöker få prata med några spelare i stället. Det är lite roligare.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

5.4.4 Könsfördelning på redaktionen

Under intervjuerna med sportcheferna diskuterades även könsrepresentationen bland reportrarna på den egna sportredaktionen. Flera frågor i intervjuguiden (se bilaga 2) handlade bland annat om hur könsfördelningen på redaktionen ser ut, om det finns några mål att det ska vara ett visst antal kvinnor bland reportrarna samt om könsfördelning är något som de reflekterar över vid anställning eller uppdragsgivande.

På samtliga redaktioner är majoriteten av de som jobbar på sporten män. Göteborgs-Posten och Hallandsposten var de enda redaktionerna som har anställt kvinnor på sporten medan Sydsvenskan och Jönköpings-Posten bara har män som jobbar på sporten. Hos Göteborgs-Posten finns 13 män och en kvinna på sportredaktionen, hos Sydsvenskan sju män, hos Hallandsposten finns fyra män och en kvinna och på Jönköpings-Posten finns fyra män. Både på Sydsvenskan och Jönköpings-Posten där det endast finns män på sportredaktionen, är dock sportcheferna överens om att det vore bra med blandning.

“Jag kan svara precis hur det är. När vi söker folk, för det har hänt, så skulle jag utan tvekan ta emot en kvinnlig sportreporter. Men de växer inte på träd. De är jättesällsynta, och jag vet inte riktigt vad det beror på [...] Jag hade varit hur glad som helst om vi hade haft en tjej som jobbade på sportredaktionen, eller två. Men så är det inte.

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

Det är ju jag och sex män [...] och det är ju jättetråkigt och dessutom är det kanske tre av de männen är typ över 60 år. Men vi har ju en nu som slutar och efter det 1 januari kommer vi ha en nyanställd och det är inte riktigt 100 klart ännu vem det blir, men man kan ju alltid hoppas på en kvinna och det bör bli en kvinna.

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Även Joakim Magné menar att det vore önskvärt med fler kvinnor på Göteborgs-Postens redaktion samt att det är något de försöker förbättra. Men samtidigt menar han att de befinner sig i en knivig situation då de har många duktiga reportrar.

“Det här är ju någonting vi jobbar ständigt med för att försöka göra någonting åt. För jag tror att ingen mår bra av det där. Det kan inte vara liksom en eller det får inte vara för homogent, utan man behöver någonstans olika perspektiv på saker och ting för att ens bevakning ska vara rimlig.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Till sist menar Fredrik Jonsson att han är nöjd med den bemanningen som Hallandsposten har just nu.

“Den befattning vi har nu är den bemanningen vi hade när jag kom in, och jag tycker det funkar bra, vi är ett bra team och jag tycker det är positivt att vi har en kvinna på sportredaktionen.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Genomgående för alla redaktionerna var att det saknas konkreta mål även för könsfördelningen bland reportrarna, men synen på vad som är eftersträvansvärt skiljer sig något åt. Joakim Magné på Göteborgs-Posten är den enda som uttrycker att ett uppsatt mål för könsfördelning bland reportrar kan vara en bra idé. Samtidigt menar han även att journalistens erfarenheter spelar roll.

“Men det handlar ju framför allt om att ha en redaktion med människor som har olika erfarenheter och kan bidra med ett tänk som gör att vi speglar hela samhället på något sätt, skulle jag säga.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Postens

Ulf Jarevik på Sydsvenskan säger att de inte haft särskilt stor omsättning av personal på deras redaktion och att de därför inte kunnat göra så mycket åt själva könsfördelningen. Precis som tidigare nämnt säger han även att det är nu när de ska anställa en ny reporter som de har chansen att påverka könsfördelningen och att det vore bra att få in en kvinna. Jönköpings-Postens Donald Sandström säger att han vore glad om de hittar en duktig kvinna men att det man inte till vilket pris som helst måste anställa en kvinna som sportreporter.

“Det är ju inte det som är det viktigaste. Det viktigaste är ju att det är en duktig journalist, sedan om det är en tjej eller kille, det spelar egentligen ingen roll.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

5.4.5 Redaktionella strategier för könsrepresentation och jämställdhet: analys

Först och främst framkom under detta avsnitt att samtliga tidningar utgår från sina läsare i nyhetsvärderingen. Det läsarna vill ha och de artiklar som läses mest är något som är centralt för dessa fyra tidningar. Att redaktionerna väljer att rapportera och skriva om det som läsarna vill ha går i linje med det *marknadsmässiga styrfältet* som presenteras i teorin om nyhetsvärdering och nyhetsurval, alltså det som handlar om vad medier tror att publiken vill ha (Johansson, 2008). Även kommersialisering går att applicera på detta resultat eftersom

flera sportchefer bland annat pratar om att de enbart lever på prenumerationer och annonsintäkter. Det stämmer ganska väl överens med Johanssons (2008) slutsats om att kommersialiseringen omformat journalistikens ideal från att bidra med samhällsnyttig information till att intressera en bred publik. Liknande slutsats kan man även dra med hjälp av Enbom & Carlssons (2019) tidigare forskning som menar att sportjournalistiken fungerar som ett PR-verktyg för aktörer inom branschen istället för att fungera som oberoende journalistik.

Precis som Kadrijas (2021) studie visat görs också olika satsningar på redaktionerna, till exempel att skriva om fler sporter eller att få fler kvinnliga läsare. Även här tycks dock kommersialisering spela en viktig roll, då de flesta sportchefer pratar om att dessa artiklar måste locka en publik för att det ska vara hållbart för dem att fortsätta skriva om dessa saker. Samtliga respondenter i denna studie har också pekat ut viktigheten av att sträva mot ett mer jämställt nyhetsutbud, vilket likt Kadrijas (2021) forskning tyder på att jämställdhet och att lyfta fram kvinnor blivit viktigare för redaktioner. Detta går också att jämföra med Hardins (2005) studie där det framgår att 84 procent av de tillfrågade redaktörerna i den studien tycker att det är en skyldighet att rapportera om damidrott och inte bara fokusera på herridrott. I samma studie svarade 69 procent av respondenterna att de inte tycker att kvinnor är mindre intresserade av sport än vad män är, vilket går i linje med Donald Sandströms svar om att det är en "myt att tjejer inte är intresserade av idrott".

Vidare nämnde flera av sportcheferna att de måste prioritera hårdare i nyhetsurvalet till följd av att det finns få anställda på redaktionerna samt att de inte har råd att göra saker som folk inte läser. Därför verkar det ganska uppenbart att kommersialisering spelar sin roll även här. Men i sportchefernas svar finns även en likhet med den tidigare forskning som Nygren & Tenor (2020) gjort. I boken berättar en reporter att den tidningen han jobbar på utgår från "divisioner och läsarintresse" som en konsekvens av den hårdare prioriteringen. Det menar han har bidragit till en mer mansdominerad rapportering och att ett genusproblem har uppstått (Nygren & Tenor, 2020:132). Även det sistnämnda överensstämmer med den kvantitativa undersökning som utförts i studien, vilken påvisar en mansdominerad rapportering. Liknande slutsatser kring resursers och läsarintresses påverkan på nyhetsurvalet går att hitta i Andersson, Waldenström & Wiiks (2018) tidigare forskning.

Respondenternas svar kring vilka artiklar som läses mest var nästan genomgående att artiklar med män som utövare också är de med högst läsarsiffror. Detta går att koppla ihop med teorin om genuslogik då det tyder på både dikotomi och hierarki. Genuskontraktet kan också tänkas spela roll eftersom resultatet tyder på att könsliga normer, roller och ordningen i samhället, i detta fall i sportjournalistiken, upprätthålls (Hirdman, 2007). Resultatet tyder även på att det finns en asymmetri i makt och status mellan könen (Djerf-Pierre, 2003). Till sist tyder resultatet också på maskulin hegemoni, där sportjournalistiken kan tänkas spegla mäns ställning i samhället (Connell, 1996).

Utifrån den tidigare forskning som presenterats i avsnitt 2 framgår det att det är en betydligt större andel män som får synas i sportnyheterna (Wallin, 1998; Andersson, 2004; Women in sport, 2018; Edström & Jacobsson, 2021). Även i resultatet som presenterats i avsnitt 5.1 framgår det att majoriteten av artiklarna som handlar om sport handlar om män. I intervjun

med Göteborgs-Postens sportchef Joakim Magné framgick det att deras tidning har ingått ett avtal med Göteborgs Fotbollförbund där det står att varannan livesänd match de sänder ska vara damidrott och varannan ska vara herridrott, vilket tyder på ett steg i rätt riktning mot att få en mer jämställd sportrapportering.

När Hallandspostens sportchef Fredrik Jonsson säger att de till viss del styrs av det de bevakar och att det påverkar nyhetsurvalet som i sin tur påverkar hur mycket manligt och kvinnligt de skriver om då de har bestämt vissa lag som de ska bevaka. Det går att koppla till teorin om medielogik som dels säger att en nyhetsdag till stor del redan är planerad och att man redan vet vilka, till exempel matcher man ska bevaka och rapportera om (Johansson, 2008).

Trots att det enligt respondenterna finns till exempel mycket manliga tränare även inom damidrott, uppger samtliga att detta är något de försöker tänka på när de väljer intervjupersoner men att det inte alltid går att göra något åt. Tankesättet kring valet av intervjupersoner tycks gå i linje med den positiva utveckling som skett kring hur många kvinnor som får synas i sporten (Edström & Jacobsson, 2015; 2021). Denna studie har dock inte kunnat påvisa något samband mellan dessa undersökningar då kvinnorna i denna studie utgör mellan 10-25 procent av det totala antalet intervjupersoner hos de fyra tidningarna. Det finns ingen tidigare forskning att jämföra med för just dessa fyra tidningar, således går det inte att uttala sig om det finns en positiv eller negativ utveckling hos de fyra. Däremot utgjorde kvinnor 41 procent av de sportföreträdare som får synas i media i Edström & Jacobsson (2021), vilket tyder på att dessa tidningar ligger en bit under snittet.

När Västerbottens-Kurirens chefredaktör Gunnar Falck berättar om deras tidnings satsning med att få ett mer jämställt nyhetsutbud, även på sportsidorna, genom att prata med kvinnliga atleter istället för deras manliga tränare då majoriteten av alla tränare är män. På så sätt blev fler kvinnor representerade på sportsidorna i Västerbottens-Kuriren (Edström & Mølster, 2014). Detta tankesätt, att prata med kvinnliga atleter när nyheten handlar om kvinnor istället för att prata med deras manliga tränare, går i linje med vad Jönköpings-Postens sportchef Donald Sandström säger då han menar att de på deras tidning också försöker mer och mer att prata med de kvinnliga atleterna istället för med deras tränare som oftast är en man. Däremot menar Hallandspostens sportchef Fredrik Jonsson att det ibland är ofrånkomligt att prata med tränaren och att de därför gör det väldigt mycket, vilket går lite emot det som både Gunnar Falck och Donald Sandström säger.

Samtliga sportchefer förklarade under intervjuerna att det som mest finns en kvinnlig reporter på sportredaktionen. Det stämmer också överens med resultatet som presenterat i avsnitt 5.3 där det också framgår att det är en väldigt liten andel artiklar för varje tidning som är skrivna av kvinnor. Detta går också att jämföra med flera tidigare forskningsstudier som samtliga visar på att det är betydligt fler män än kvinnor som skriver sportartiklar (Löfgren Nilsson, 2007; Franks och O'Neill, 2016; Hirdman, 2019). I Hardins (2005) studie framgår det att kvinnliga redaktörer anser att publiken är mer intresserade av damidrott än vad manliga redaktörer gör. Eftersom det är skillnad mellan hur män och kvinnor ser på publikens intresse kan det leda till att könsfördelningen på redaktionen kan påverka nyhetsurvalet. Det är bara Göteborgs-Posten och Hallandsposten som har en kvinnlig reporter på sin sportredaktion.

Sydsvenskan och Jönköpings-Posten har det inte. Hallandspostens sportchef Fredrik Jonsson säger att han är glad över att de har en kvinna på sporten medan Sydsvenskans Ulf Jarevik och Jönköpings-Postens Donald Sandström säger att de med glädje skulle ta emot en kvinnlig reporter på sportredaktionen.

När de kommer till att jämföra tidningarna och de olika koncernerna finns det inte jättemycket som skiljer sig i deras svar och strategier kring jämställdhet. Alla fyra tidningar är överens om att läsarintresset spelar stor roll i nyhetsvärderingen. Men Bonnier-tidningarnas sportchefer pratar också om att resurs och tid har sin påverkan samtidigt som Göteborgs-Postens sportchef menar att bland annat deras experter kan påverka vilka idéer som kommer fram.

Vidare menar alla tidningar att jämställdhet är viktigt att sträva efter och en viktig fråga. Trots det finns inga uppsatta jämställdhetsmål för sportredaktionerna, förutom Göteborgs-Postens jämställdhetsavtal med Göteborgs Fotbollsförbund vilket ter sig unikt, åtminstone bland dessa fyra tidningar. I övrigt är de flesta tidningar överens om att de artiklar som handlar om herridrott läses av fler personer. Det som sticker ut i detta fall är att Sydsvenskans sportchef säger att läsarsiffrorna ser relativt lika ut vad gäller dam- och herridrott om man bortser från Malmö FF.

Det verkar också finnas någon typ av jämställdhetsstatistik hos båda koncernerna, men de flesta redaktioner brukar ha jämställdhet som en del av den dagliga diskussionen snarare än att titta på och följa upp denna statistik. Att det finns många män även i damidrotten är något som alla tidningar tar upp när det gäller intervjupersoner, samt att de i möjligaste mån försöker undvika dessa och istället prata med kvinnor.

Den största skillnaden mellan koncernerna är att Stampen-tidningarna är de enda som har en kvinna anställd på redaktionen. Även Bonnier-tidningarna är dock överens om att det vore bra med en kvinnlig sportreporter hos dem, men alla tidningar är överens om att kunskap och erfarenheter hos journalisten är viktigare snarare än vilket kön den har.

5.5 Sportredaktionernas ansvar

I det sista avsnittet behandlas uppsatsens fjärde och sista frågeställning, det vill säga *“Hur ser sportredaktionerna på sitt ansvar kring jämställdhet ur ett samhällsperspektiv?”*. Den här frågeställningen kommer, precis som frågeställning tre, att besvaras utifrån svaren från de kvalitativa intervjuerna med tidningarnas sportchefer.

5.5.1 Sportchefernas syn på ansvar

Alla sportchefer var mer eller mindre eniga om att redaktionerna har ett ansvar att ha ett jämställt nyhetsutbud på sportsidorna. Göteborgs-Postens sportchef menar att de har ett stort ansvar men han menar också ansvaret till viss del även ligger hos de klubbar och föreningar som de bevakar och skriver om.

“Det ligger väl inte bara på våra axlar. De vi bevakar har ju kanske den absolut största påverkansmöjligheten i det hela. Hur man marknadsför sina olika lag och hur man pratar om sin förening på ett sätt. Sen så har ju media ett jättestort ansvar såklart också i det där. Men det blir ju liksom en ‘hönan och ägget’ diskussion av det

hela. Min åsikt framför allt och min tro i det hela är att föreningarna har ett otroligt stort jobb att göra.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Sydsvenskans sportchef säger också att han tycker de har ett ansvar att sträva efter en mer jämställd nyhetsrapportering men han menar samtidigt att det finns andra mål och ett annat ansvar som de måste ta hänsyn till.

“Samtidigt är vi ju en affärsmässigt driven koncern, men som sagt vi letar ju hela tiden efter bra reportage att göra. Både kvinnor och män men vi letar ju absolut mer kvinnor eftersom vi vet att vi har den fördelningen som vi har.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Hallandspostens sportchef är inne på samma spår där han menar att de har ett ansvar att lyfta fram kvinnor också eftersom de är underrepresenterade i sportnyheterna.

“Det skulle ju se jätteskevt ut om vi bara hade manlig idrott, och någonstans finns det ju ett ansvar, jag vet inte om ansvar är rätt ord, men jag kan uppleva att man känner det så personligen; att det är viktigt att man lyfter även damidrotten, så att man hjälper dem lite på traven också.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Jönköpings-Postens sportchef säger att deras ansvar om att ha en jämställd sportrapportering främst gäller lagen och sporterna på elitnivå. Dessutom säger han att bevakningen av breddidrotten inte alls ligger på den nivån som han hade önskat och att det ansvaret ligger både på dem själva och läsarna. Därför är det svårt att ha en jämställd bevakning av sporten på lägre nivå.

När det kommer till hur sportredaktionerna ser på sitt ansvar utifrån ett samhällsperspektiv så menar Göteborgs-Postens sportchef att det tar tid att få till en förändring eftersom sportjournalistiken länge har varit och fortfarande är mansdominerad. Han nämner ett exempel med hockeyklubben Frölunda som nyligen startat ett damlag, vilket deras redaktion bevakat ganska hårt. Han berättar också att intresset för de artiklarna har varit stort.

“Men att det sker 2021... Jag tror man ska ha med sig det att traditionellt sett så har sportjournalistiken gjorts av män, för män och om män. Och att förändra en kultur, det tar ett tag att vrida det där liksom... tanken som bara tuffar på om man inte gör något.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Sydsvenskans sportchef tycker också att deras samhällsansvar är stort men samtidigt menar han återigen att det finns andra faktorer att ta hänsyn till, såsom resurser och läsarintresse.

“Ansvaret ligger där men också att skriva det som våra läsare vill ha ligger här och då tänker jag Malmö FF som kräver väldigt mycket resurser. Och det är ju ett manligt lag. De har ju ett damlag nu också men damlaget är lite för långt ner i seriesystemet för att vi ska skriva om det.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Hallandspostens sportchef menar att det till stor del handlar om att ha en balanserad journalistik och skapa en bra journalistisk produkt, men att det också finns ett ansvar i att alla ska känna sig representerade. Han menar också att om det handlar om sporter och lag som befinner sig på samma nivå ska de bevaka det likvärdigt och då ska det vara 50/50 mellan kvinnor och män.

“Det blir ett så stort grepp om man skulle ta ett samhällsansvar på det viset och att det skulle hjälpa till. Däremot så hjälper det ju till [...] skulle man inte synas i tidningen eller i vår rapportering, då skulle det säkert vara en stor nackdel.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Jönköpings-Postens sportchef är också inne på att de som läser tidningen ska känna sig inkluderade och representerade och därför är deras ansvar att ha en mer jämställd rapportering utifrån ett samhällsperspektiv otroligt stort.

“Det ansvaret är bland det viktigaste vi har tycker jag [...] Alltså hur många tjejer skulle vilja gå in på en sajt som bara domineras av män? Alltså vi skjuter oss själva i foten, om vi skulle tänka på det sättet. Det är våra läsare, det är ju de här tjejerna och ungdomarna som betalar min lön. Så enkelt är det.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

5.5.2 Policy och jämställdhetsarbete

Ingen av tidningarna har någon specifik nedskriven jämställdhetspolicy för sportredaktionen, men Ulf Jarevik och Joakim Magné säger att det finns på koncernnivå. Göteborgs-Posten har också en jämställdhetspolicy för hela tidningen. Samtliga sportchefer menar dock som tidigare nämnt att jämställdhet finns med i tankesättet samt att det är en del av den dagliga diskussionen och ibland tas upp på möten. Joakim Magné beskriver hur deras sportredaktion följer upp jämställdhetsarbetet mot den statistik de för kring intervjupersoner och dylikt.

“Egentligen i vårt dagliga samtal och så följer vi upp mot den statistik som jag nämnde förut och försöker bidra till en så bra mix som möjligt.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Sydsvenskans sportchef Ulf Jarevik säger som tidigare nämnt att det inte finns någon jämställdhetspolicy för just deras sportredaktion. Däremot menar även han att de alltid har någon typ av jämställdhetstänk i medvetandet.

“Vi har inte någon sådan (policy) nedskriven men vi jobbar med det varje dag. Varje jobb vi tänker på och varje vecka och varje månad och varje år.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Det finns inte heller någon policy kring jämställdhet hos Hallandsposten. Men även hos dem finns en medvetenhet kring ämnet säger sportchefen.

“Däremot att ha en medvetenhet kring det. Så att man även tänker på att hitta den typen av knäck och den typen av intervjupersoner som vi kan göra. Och det försöker vi ju ha då.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Precis som hos övriga tidningar men Donald Sandström att det finns en daglig diskussion om jämställdhet på redaktionen hos Jönköpings-Posten.

“Nej, utan det är någonting som vi hela tiden pratar om. Det är en viktig fråga.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

5.5.3 Jämställdhet i framtiden

Att sportrapporteringen inte är helt jämställd och att det finns förbättringspotential är något som alla sportchefer är överens om. Göteborgs-Postens sportchef menar att det är möjligt att få till en förändring med då krävs det att man hela tiden kämpar för det och aldrig ger upp hoppet.

“Skiter man i det så kommer det aldrig att hända någonting, men så fort man börjar jobba med ett tydligt mål så händer det grejer. Oavsett om det går långsamt eller snabbt så kommer det att hända grejer, det är jag helt övertygad om.”

– Joakim Magné, Göteborgs-Posten

Både Sydsvenskans och Hallandspostens sportchefer menar däremot att en jämställd sportrapportering till viss del också styrs av prestationer och framgångar.

“Vi märker ju där vad läsarna läser och de läser om de som är framgångsrika, om man tittar i ett längre perspektiv [...] Det handlar också om att våra läsare ska få någon sorts relation. Det handlar om att hitta spännande historier [...] Men sportpubliken är också konservativ, de dras åt samma håll. Nu är Malmö FF hett och då dras alla dit.”

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

“Det finns ju sporter där det är mycket mer representation på damsidorna då de är mycket mer framgångsrika [...] och där hade det behövts mer framgång på herrsidan för att de ska kunna väga upp om det ska bli 50/50. Så det är egentligen det som styr för att det ska kunna ligga på en jämförbar nivå.”

– Fredrik Jonsson, Hallandsposten

Sydsvenskans sportchef också menar att det kommer vara svårt för sportsidorna att bli helt jämställda även om det finns en målsättning om att bli mer jämställda. På hela Sydsvenskan finns ett mål om att det ska vara 50/50 mellan kvinnor och män när det gäller vad nyheterna handlar om och vem som får komma till tals och då menar han att sporten borde räknas in i den totala mätningen.

“Jag tror att det är jättesvårt i sportens värld för att den är ganska konservativ. [...] Jag tror att vi har en ganska konservativ publik. [...] Jag tycker att sporten ingår i

hela Sydsvenskan. Och för hela Sydsvenskan är absolut vårt mål 50/50, inget annat än det. Sen skulle det bli 60/40 till kvinnlig fördel då är det toppen toppen, men vi är ju inte vid 50/50 ännu så vi siktar dit. Sen vet jag att sporten kommer ha svårt att nå dit men vi siktar dit och vi siktar att bli mer jämställda.”³

– Ulf Jarevik, Sydsvenskan

Jönköpings-Postens sportchef är inne på att en attitydförändring är det som kan behövas, både hos redaktionerna men också i hela samhället och hos de som är sportutövare. Han säger att vi inte bara inom idrotten utan även i samhället behöver ändra vår syn på hur vi ser på varandra.

“Jag tror att det krävs en attitydförändring hos de tjejer som utövar en idrott. Det är en sak när man är mitt inne i det hela som duktig idrottsutövare. Men ‘Varför slutar tjejer som ledare? Varför ser du inga materialförvaltare som är tjejer? Varför ser du inte några tränare som är tjejer? Som är lagledare?’ och så vidare [...] men jag hoppas att det blir en förändring och en förbättring, det behövs.”

– Donald Sandström, Jönköpings-Posten

5.5.4 Sportredaktionernas ansvar: analys

Flera av de intervjuade sportcheferna lyfter problematiken med att det på förenings- och samhällsnivå inte är en jämställd könsfördelning, och att det i sin tur påverkar deras valmöjligheter när det kommer till både intervjupersoner, samt vilka sporter och atleter som läsarna är intresserade av att läsa om. Sportcheferna menar på att de har ett ansvar inom könsrepresentation, och är en viktig del i utvecklingen, men att deras strävan är otillräcklig så länge inte sporten i sig blir mer jämställd. Alltså menar de att det även måste ske en förändring inom jämställdhet på ett samhällsmässigt plan. Donald Sandström, sportchef på Jönköpings-Posten ställer under sin intervju frågor som “*Varför slutar tjejer som ledare? Varför ser du inga materialförvaltare som är tjejer? Varför ser du inte några tränare som är tjejer? Som är lagledare?*”. Dessa frågor går att koppla till, och delvis svara på, genom R.W. Connells (1996) teori om maskulin hegemoni i samhället, som syftar till att det maskulina ideal som män relaterar till, ett ideal som fungerar som en legitimering av det faktum att män i grupp är överordnade kvinnor.

Denna teori kan användas som modell för att förklara varför utbudet av kvinnor i högt uppsatta positioner inom sport, särskilt i mansdominerade sporter, är så ovanliga, och varför det så sällan förekommer i media. R.W Connell hävdar dock att sportjournalistiken i sig är betydelsebärande och avgörande för den maskulina hegemonins utveckling och fortsättning som norm i samhället, då sportjournalistiken, enligt R.W Connell inte bara är en spegling av samhällets bild av maskulinitet, utan även är avgörande för den hegemoniska maskulinitetens utveckling. Idrottsmän blir till förebilder och fotbollsspelare får en nästintill heroisk roll i samhället. Idrottsmännen uppfattas som maskulinitetens förkroppsligad, idoler för unga pojkar att se upp till och eftersträvar att likna. Media fyller därmed en avgörande roll när det

---

³ Citatet är taget från tre olika frågor men är relevant att slå ihop eftersom de rör samma ämnen.

kommer till skapandet eller upprätthållandet av maskulina bilder och ideal i samhället genom deras val och hantering av sportrapportering (Dahlén, 2008).

Flera av respondenterna lyfter problematiken kring att sporten enligt dem fortfarande är en konservativ del av samhället, men en konservativ publik, något som i sig stärker teorin att sport fortfarande styrs och genomsyras av maskulin hegemoni, där kvinnors möjlighet att utvecklas och jämnställas med männen försvåras.

Sydsvenskans Ulf Jarevik lyfter även det faktum att de har ett ansvar att sträva efter en mer jämställd nyhetsrapportering men att de samtidigt är en affärsmässigt driven koncern och därför har andra mål att förhålla sig till när nyhetsurvalet görs. Detta går att koppla till teorin om nyhetsvärdering och det marknadsmässiga styrfältet som innebär att medierna väljer ut vilka nyheter som ska göras utifrån vad de tror att publiken vill ha för att medierna ska kunna gå med ekonomisk vinst, vilket till följd av kommersialiseringen har blivit allt viktigare (Johansson, 2008). Både Ulf Jarevik och Fredrik Jonsson pratar om att en viktig faktor för att det ska skrivas om både män och kvinnor är att det till exempel finns framgång hos utövarna, det är det som folk läser. Även detta går att koppla till teorin om nyhetsvärdering. Dels blir kommersialisering viktig eftersom artiklarna måste bli lästa, vilket gör att medielogik börjar gälla då händelsen måste passa in i mediernas sätt att arbeta. Dels handlar det även om att händelsen måste bedömas som viktig eller intressant för att det ska bli en nyhet (Johansson, 2008). Till sist passar svaren in på både "icke-normalt" och "elitpersoner" i Hägers (2020) modell för nyhetsvärdering, eftersom framgång tyder på att händelsen måste avvika från det normala samt att elitpersonerna måste särskilja sig från "vanliga människor".

Gemensamt för båda koncernerna är att det finns en policy för jämställdhet på koncernnivå men inte för de enskilda sportredaktionerna. Istället menar respondenterna att jämställdhet alltid finns med om än i olika former, till exempel genom en daglig diskussion eller i medvetandet. I övrigt finns det en tidning på varje redaktion vars åsikt är att det är viktigt med ett jämställt utbud men att prestationer och framgångar också spelar en roll i det hela.

Om man istället jämför de större och de mindre tidningarna finns det en intressant skillnad. Det är bara Göteborgs-Postens och Sydsvenskans sportchef som verkar känna till att det finns en jämställdhetspolicy på koncernnivå medan Hallandspostens och Jönköpings-Postens sportchef är mer osäkra. Detta kan tyda på att det finns en större kunskap om det på de större redaktionerna. Göteborgs-Postens sportchef säger också att det finns en jämställdhetspolicy för bara deras redaktion samtidigt som Sydsvenskans sportchef säger att det finns ett tydligt mål på deras redaktion om det ska vara 50/50 mellan kvinnor och män i tidningen vilket också kan tyda på att de större redaktionerna jobbar mer med jämställdhetsarbete och att de är mer närvarande i sitt jämställdhetstänk jämfört med de mindre redaktionerna.

6 Sammanfattning

Syftet med denna uppsats var dels att undersöka representationen av kvinno- respektive mansdominerade sporter på fyra svenska lokaltidningars webbsidor genom en kvantitativ innehållsanalys. Tidningarna som undersöktes var Göteborgs-Posten, Sydsvenskan, Hallandsposten och Jönköpings-Posten. Dessa tidningar tillhör två olika koncerner, Stampen Media och Bonnier News, varav en större och en mindre tidning från varje koncern, baserat på räckvidd. Resultatet från innehållsanalysen skulle sedan användas för att ta reda på vilka redaktionella strategier och rutiner som ligger bakom varför rapporteringen ser ut som den gör. Detta gjordes genom kvalitativa intervjuer med respektive sportchef på de fyra tidningarna. Fyra frågeställningar utformades varav två till den kvantitativa undersökningen och två till den kvalitativa undersökningen.

För den kvantitativa innehållsanalysen visade studien att de flesta sporter som lokaltidningarna rapporterade om är mansdominerade samt att de mansdominerade sporterna även får överlägset mest uppmärksamhet. Likaså handlar de flesta artiklarna om män samt att fotboll och ishockey är de sporter som det rapporteras mest om, vilka båda är mansdominerade. Den kvantitativa undersökningen visade också att de flesta personer som får uttala sig i sportjournalistiken är män, då 80 procent av intervjupersonerna i alla tidningar var män. Vidare visade resultaten att det är ganska vanligt förekommande att män får uttala sig även när en artikel handlar om damidrott. När en artikel handlar om herridrott är det dock nästan uteslutande män som får uttala sig. När det gäller i vilka sammanhang och roller som kvinnor och män får uttala sig i sportjournalistiken är det för det mesta i rollen som tränare eller utövare. Det är däremot en betydligt större andel män än kvinnor som får uttala sig i rollen som tränare, vilket stämmer bra överens med sportchefernas svar om att det nästan inte finns några kvinnliga tränare bland de lag som tidningarna bevakar. Även rollen som utövare domineras av män även om den fördelningen är något mer jämn mellan kvinnor och män jämfört med tränarrollen.

Att könsfördelningen ser ut som den gör i artiklarna och i nyhetsutbudet återspeglas även i vilka som får skriva artiklarna, där män är överrepresenterade som reportrar. Studien visar likt Koivula (1999) att sport fortfarande är ansett som en mycket maskulin aktivitet. Precis som i Djerf-Pierres (2003) modell över typiskt manlig och kvinnlig journalistik kan man även med hjälp av denna studie konstatera att i det som betraktas som maskulin journalistik används också mest manliga källor och perspektiv.

I den kvalitativa intervjustudien var de flesta sportchefer som intervjuades för denna studie överens om att läsarintresse är en viktigare faktor än kön när de skriver om sport, vilket går i linje med Nygren & Tenors (2020) studie. De berättade också att de artiklar som handlar om män oftast har högre läsarsiffror än de som handlar om kvinnor. Detta stämmer väl överens med den statistik som presenterats i studien där män dominerar all statistik.

Vidare var de också ense om att jämställdhet är en viktig fråga, både för dem och i samhället. Vissa resultat i denna studie visar på en liten positiv utveckling i vissa sammanhang kring hur många kvinnor som får synas i sportjournalistiken jämfört med tidigare studier (Wallin, 1998; Andersson, 2004; Hirdman, 2019). Trots det så återspeglas inte sportchefernas svar

kring jämställdhet i statistiken, eftersom män fortfarande har en andel omkring 70-90 procent i alla tabeller som presenterats i resultatet. Dessa innefattar till exempel intervjupersoner, nyhetssubjekt och reportrar.

Ytterligare resultat i den kvalitativa intervjustudien visade att det inte finns några särskilda redaktionella strategier kring könsrepresentation och jämställdhet i nyhetsutbudet, utan att det istället är en del av den dagliga diskussionen och att det finns en medvetenhet kring dessa ämnen när de genomför sina jobb. Däremot görs vissa satsningar på att rapportera både om fler sporter och mer kvinnor. Till exempel har Göteborgs-Posten ingått ett avtal med Göteborgs Fotbollförbund om att varannan livesänd fotbollsmatch ska vara damfotboll och vice versa. En tidigare studie av TV-redaktioner har visat att det görs sådana satsningar i sporten även där (Kadrija, 2021). Vad gäller journalister på den egna redaktionen finns inte heller någon särskild strategi eller mål över att de ska ha ett visst antal kvinnor på redaktionen. Samtliga tidningars sportchefer var överens om att journalistens kunskap och erfarenheter spelar större roll snarare än vilket kön den har till exempel vid anställning. Respondenterna svarade däremot att det vore önskvärt med fler kvinnor på redaktionen, bland annat för att få olika perspektiv.

De kvalitativa intervjuerna visade också hur sportredaktionerna ser på sitt ansvar vad gäller att ha ett mer jämställt nyhetsutbud på sportsidorna och hur de ser på möjligheterna att uppnå i framtiden. Samtliga sportchefer var mer eller mindre överens om att de har ett ansvar att sträva mot ett mer jämställt nyhetsutbud i sportjournalistiken eftersom kvinnor, precis som män, utövar sport. Det handlar om att spegla samhället eftersom det hade sett skevt ut ifall sportjournalistiken bara hade rapporterat om män. Samtidigt är både Göteborgs-Postens och Sydsvenskans sportchef inne på att sportjournalistiken traditionellt sett har varit väldigt mansdominerad samt att publiken är konservativ och att förändra det är inget man gör på en dag utan att få sportjournalistiken mer jämställd är något som inte är helt lätt att göra.

Sammanfattningsvis av de resultat som presenterats, kan man säga att sportjournalistiken fortfarande är väldigt mansdominerad både vad gäller innehåll och journalister. Det finns heller inte några särskilda mål eller strategier kring jämställdhet på de lokaltidningar som undersökts i denna studie. Respondenterna menar även att de bara är en del av ansvaret tillsammans med idrottsföreningar och samhället i stort när det gäller att få en mer jämställd representation i sportjournalistiken.

7 Slutdiskussion

Resultatet från vår undersökning visar på att det på samtliga undersökta lokaltidningar är en betydligt större andel artiklar som handlar om män än om kvinnor. Jämför man de resultaten med hur många kvinnor respektive män som idrottar i Sverige finns en tydlig skillnad. Eftersom det nästan är en jämställd fördelning mellan kvinnor och män som motionerar eller idrottar i Sverige (Riksidrottsförbundet, 2021) tyder det på att sportjournalistiken inte speglar samhället på ett rättvist sätt. Är det rimligt att fördelningen inom sportjournalistiken ser ut så när det skrivits om damidrott i över 100 år? Det verkar inte vara rimligt, med tanke på hur statistiken mellan kvinnor och män som idrottar faktiskt ser ut i samhället.

Däremot finns en stor skillnad mellan hur stor andel kvinnor respektive män som tar del av sportnyheter (Andersson & Weibull, 2013) vilket kan jämföras med svaren från vår kvalitativa undersökning där flera av respondenterna säger att det är fler som läser de artiklar som handlar om män. Eftersom det är betydligt fler män som läser sportnyheter kan det vara en förklaring till varför det är just artiklar om män som i större utsträckning blir lästa.

Samtliga sportchefer i den kvalitativa undersökningen menar däremot att sportjournalistiken skulle må bra av att bli mer jämställd samt att det är viktigt att jobba för det målet, även om vägen dit inte kommer vara helt lätt. Att det är viktigt att jobba för ett mer jämställt nyhetsutbud på sportsidorna kan förklaras genom att fördelningen mellan de som idrottar är så pass jämställd mellan kvinnor och män. Det som däremot gör att just det arbetet tar tid kan i sin tur förklaras genom att fördelningen mellan de kvinnor och män som tar del av sportnyheter ser ut som den gör. Sportcheferna menar även att det till exempel är väldigt svårt att ändra läsarnas intressen samtidigt som tidningarna är beroende av prenumeranter och därmed i ganska stor utsträckning måste anpassa sitt nyhetsinnehåll utifrån vilka artiklar som klickas och läses mest.

Men sportjournalistiken är på rätt väg mot en mer jämställd rapportering även om det går långsamt (Wallin, 1998), speciellt om man jämför med Sveriges övriga nyhetsutbud där både journalistkåren och nyhetsinnehållet har en mycket mer jämställd könsfördelningen. Men för att få till en mer jämställd rapportering borde det rimligtvis också krävas att medborgarna använder den makt de har för att påverka utbudet. Båda delar behövs för att sportjournalistiken ska spegla hur det faktiskt ser ut i samhället.

I och med medias inflytande och påverkan på samhället ställer vi oss dock frågan om en ojämnt fördelade sportrapportering kan få följder och konsekvenser på ett samhälleligt plan. Exempelvis undrar vi om det kan leda till en brist på förebilder som tjejer och kvinnor kan identifiera sig med och därmed använda som inspiration och motivation i sina liv och i sitt sportutövande. Medias rapportering skulle då kunna sända ut ett budskap om att det är män som utövar sport och inte kvinnor, vilket statistiken från Riksidrottsförbundet (2021) visar på uppenbart inte är fallet. Det får oss att undra om det även kan ge ekonomiska konsekvenser för kvinnodominerade idrottsföreningar och kvinnliga atleter, i form av sponsorer som vänder sig till de sporter och utövare där sponsorererna får mest exponering i media, alltså manligt sportutövande. Samt undrar vi om medias olika exponering av sporter kan ha en effekt på fördelningen av statliga bidrag. Detta skulle i så fall leda till sämre möjligheter för tjejer och

kvinnor att utvecklas, påverka deras intresse för sportutövande och sända ett budskap om vilka som är värda att prioriteras i samhället.

En intressant observation på detaljnivå i undersökningens intervjudel är när en av sportcheferna uttrycker att *“Jag tror att det krävs en attitydförändring hos de tjejer som utövar en idrott”*, angående att få in fler kvinnor på högre uppsatta poster inom sporten. Genom denna meningen läggs indirekt ansvaret och skulden på tjejerna, vilka enligt teorin om maskulin hegemoni hålls underordnade männen på ett strukturellt plan, och därmed är offer för samhällets norm och hierarkiska ordning. Ett sådant citat som det ovannämnda kan tänkas bidra till att hegemoniska strukturer upprätthålls även om det sker omedvetet. Sportchefen i fråga lyfter dock sedan vikten av förändring och en attitydförändring i samhället i stort är av vikt, men det är ändå intressant att ansvaret och skulden först läggs på kvinnorna själva, något som går i linje med teorin om hur maskulin hegemoni fungerar i samhället.

8 Vidare forskning

Denna studie visar att redaktionerna i väldigt stor utsträckning utgår från läsarintresset för olika lag och sporter när de bestämmer vilka artiklar som ska skrivas. Publiken har enligt dem en stor påverkan på vilka nyheter som väljs. Därför vore det intressant med en studie kring publikens åsikter om jämställdhet och könsrepresentation i sportutbudet och deras läsvanor. Ett förslag vore i sådana fall att göra en kvantitativ enkätstudie där publiken får svara på hur ofta de läser sportnyheterna samt vad de läser om och vad de vill läsa om. Alternativt en kvalitativ studie med publiken med ungefär samma syfte. Då skulle man kunna se om det finns något samband mellan vad respondenterna i denna studie sagt och vad publiken faktiskt säger och tycker.

Referenser

- Andersson, Ulrika., & Göteborgs universitet. Institutionen för journalistik och masskommunikation. (2004). *2003 års publicistiska bokslut. D. 2, Sportens olika sidor: Männens och de manliga sporternas revir* (Arbetsrapport / Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet, [N.S.], 19). Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ.
- Andersson, Ulrika., Waldenström, Amanda., & Wiik, Jenny. (2018). *Profession möter management. Den journalistiska värdegrundens förhandling på svenska morgontidningar*. Göteborg: Göteborgs Universitet. Hämtad 2021-09-30 från <https://gup.ub.gu.se/file/207308>
- Andersson, Ulrika., & Weibull, Lennart. (2013). Hur läser vi den lokala morgontidningen idag?. I L. Weibull, H. Oscarsson och A. Bergström (Red.), *Vägskäl*, (s. 425-442). Göteborg: Göteborgs Universitet.
- Appelgren, Ester., Widholm, Andreas., & Nygren, Gunnar. (2020). *Mellan det hyperlokala och globala : Journalistikens förändringar och utmaningar i en digital tid : Vänbok till Gunnar Nygren*. Huddinge: Södertörns högskola
- Asahara, Makoto., Norberg, Simon. (2021, 3 januari). Oskar Svensson sexa utan fästvalla: Ett bra beslut. *Svenska Dagbladet*, 25.
- Carlsson, David. (2019, 24 november). Galet bra EM-slut i Olympiarinken. *Helsingborgs Dagblad*, 2-3.
- Carlsson, David (2019, 24 november). Hasselborg hyllar publiken efter guld. *Helsingborgs Dagblad*, 2-3.
- Connell, Raewyn., & Lindén, Åsa. (2008). *Maskuliniteter* (Andra upplagan. ed.). Göteborg: Daidalos
- Dahlén, Peter. (2008). *Mediesport Och Kön*, Dahlén, Peter, Sport och medier : en introduktion / 2008 11210833 S. 464-498.
- Djerf Pierre, Monika. (2003). Journalistikens Kön : Fältets Struktur Och Logik under 1900-talet, *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 8261730 2003(24):2, s. [29]-52. Hämtad 2021-09-28 <https://ojs.ub.gu.se/index.php/tgv/article/view/2283/2038>
- Edström, Maria., & Jacobsson, Josefine. (2015). *Räkna med kvinnor - Global Media Monitoring Project 2015. Nationell rapport Sverige*. Hämtad 2021-09-17 https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/41569/1/gupea_2077_41569_1.pdf
- Edström, Maria., & Jacobsson, Josefine. (2021). *Räkna Med Kvinnor 2020. Global Media Monitoring Project 2020. Nationell Rapport Sverige.*, 2021. Hämtad 2021-09-17 <https://www.gu.se/sites/default/files/2021-07/Rakna-med-kvinnor-2020.pdf>

Edström, Maria, Mølster, Ragnhild, & Nordicom. (2014). *Making change : Nordic examples of working towards gender equality in the media*. Göteborg: Nordicom, Litorapid Media.

Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (2019). Kvalitativa intervjuer I Mats Ekström och Bengt Johansson (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s.101-130). Lund: Studentlitteratur.

Enbom, Jesper & Carlsson, Eric (2019). Sportjournalistik I Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (Red.), *Handbok i journalistikforskning* (s.201-213). Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., & Wängnerud, Lena., (2017). *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer.

Facht, Ulrika., Ohlsson, Jonas. (2021). *Medie-Sverige 2021*. Göteborg: Nordicom, Göteborgs universitet. Hämtad 2021-11-02 från <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1534443/FULLTEXT01.pdf>

Franks, Suzanne & O'Neill, Deirdre (2016). Women reporting sport: Still a man's game?. *Journalism*, 17(4), 474-492. doi: [10.1177/1464884914561573](https://doi.org/10.1177/1464884914561573)

Galtung, Johan., & Ruge, Mari Holmboe. (1965). The Structure of Foreign News. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64-90. Hämtad 2021-12-22 från <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1177/002234336500200104>

Global gender gap report 2021 - World economic forum. Hämtad 2021-09-28 från http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2021.pdf

Harcup, Tony., & O'Neill, Deirdre. (2001). What Is News? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies (London, England)*, 2(2), 261-280. Hämtad 2021-12-22 från <https://www-tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1080/14616700118449?needAccess=true>

Harcup, Tony., & O'Neill, Deirdre. (2017). What is News? *Journalism Studies (London, England)*, 18(12), 1470-1488. Hämtad 2021-12-22 från <https://www-tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/full/10.1080/1461670X.2016.1150193>

Hardin, Marie (2005). Stopped at the Gate: Women's Sports, "Reader Interest," and Decision Making by Editors. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(1), 62-77. doi: [10.1177/107769900508200105](https://doi.org/10.1177/107769900508200105)

Hirdman, Anja (2019). Kön, källor och ämnen i nyhetsjournalistiken. I Michael Karlsson och Lars Truedson (Red.), *Nyheter – allt mer en tolkningsfråga?* (s.86-98). Stockholm: Institutet för mediastudier.

Hirdman, Yvonne. (1988). *Genussystemet : Reflexioner Kring Kvinnors Sociala Underordning*, Kvinnovetenskaplig tidskrift 8261730 1988:3 s. 49-63. Hämtad 23-11-2021 från <https://ojs.ub.gu.se/index.php/tgv/article/view/1490/1303>

Hirdman, Yvonne. (2007). *Gösta och genusordningen: Feministiska betraktelser*. Stockholm: Ordfront

Hovden, Jorid & von der Lippe, Gerd (2019). The gendering of media sport in the Nordic countries. *Sport in Society*, 22(4), 625-638. doi: [10.1080/17430437.2017.1389046](https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1389046)

Häger, Björn. (2020). *Reporter : En grundbok i journalistik* (Tredje upplagan ed.). Lund: Studentlitteratur

Johansson, Bengt. (2008). *Vid nyhetsdesken : En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner* (Studier i politisk kommunikation, 19). Sundsvall: Demokratiinstitutet. Hämtad 2021-09-26 från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:226990/FULLTEXT01.pdf>

Jämställdhetsmyndigheten. (2019). *Vad är jämställdhet?* Hämtad 2021-12-16 från <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/om-jamstalldhet/vad-ar-jamstalldhet>

Kadrija, Elfete. (2021) Rättvist och balanserat nyhetsutbud: En kvalitativ studie om hur nyhetsredaktioner arbetar för att uppnå ett jämställt nyhetsutbud (Uppsats)

Kantar, (2020). *Räckviddsrapport ORVESTO Konsument 2020 Helår*. Hämtad 2021-10-29 från https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/rackviddsrapport_orvesto_konsument_2020_helar_0.pdf

Karlsson, Michael., & Strömbäck, Jesper. (2019). *Handbok i journalistikforskning* (Andra upplagan ed.) Lund: Studentlitteratur

Koivula, Nathalie. (1999). *Gender in sports*. Stockholm: Stockholms Universitet.

Lundgren, Henrik. 2012, 18 januari). Hästfolket rasar mot Anrell -"Okunnighet". *Aftonbladet*. Hämtad 2021-21-12 från <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/zL8Mrq/hastfolket-rasar-mot-anrell-okunnighet>

Löfgren Nilsson, Monica. (2007). Journalistiken – ett könsmärkt fält?. I Kent Asp (Red.), *Den svenska journalistkåren* (s.45-53). Göteborg: Göteborgs universitet.

Nordlander, Jenny. (2018). *Mellan raderna : En bok om att vara kvinna och journalist*. Stockholm: Natur & Kultur

Nygren, Gunnar., & Tenor, Carina. (2020). *Lokaljournalistik : Nära nyheter i en global värld* (Upplaga 1 ed.). Lund: Studentlitteratur

Olofsson, Eva. (1989). *Har kvinnorna en sportslig chans? : Den svenska idrottsrörelsen och kvinnorna under 1900-talet = [Do women have a sporting chance?] : [organized sport and women in Sweden in the 20th century]* (Akademiska avhandlingar vid Pedagogiska institutionen, Umeå universitet, 24). Umeå: Umeå Universitet.

Riksidrottsförbundet. (2021). *Idrottsrörelsen i siffror*. Hämtad 2022-30-1 <https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/idrottsrorelsen-i-siffror/2020-idrotten-i-siffror---rf.pdf?w=900&h=700>

Statistiska Centralbyrån. (2020). *Yrkesregistret med yrkesstatistik 2018*. Hämtad 2021-09-28 från https://www.scb.se/contentassets/b49d7efc2653457f8179f18461d2bf38/am0208_2018a01_sm_am33sm2001.pdf

Statistiska Centralbyrån. (2020) *På tal om kvinnor och män 2020*. Hämtad 2021-11-23 https://www.scb.se/contentassets/98bad96ec1bd44aea171b2fb4f7b3f64/le0201_2019b20_br_x10br2001.pdf

Torshall, Maria. (2021, 15 september). Pinsamt när medierna ska bevaka ridsporten. *Aftonbladet*. Hämtad 2021-09-30 från <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/Jxlb04/pinsamt-nar-medierna-ska-bevaka-ridsporten>

Wallin, Ulf. (1998). *Sporten i spalterna : Sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år* (Göteborgska studier i journalistik och masskommunikation ; 16). Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ. (JMG).

Weibull, Lennart., Wadbring, Ingela., & Ohlsson, Jonas. (2018). *Det svenska medielandskapet : Traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens* (Första upplagan ed.). Stockholm: Liber

Women in sport (2018): Where are all the women? – Shining a light on the visibility of women's sport in the media. Hämtad 2021-09-28 från <https://www.womeninsport.org/press-release/where-are-all-the-women/>

Bilaga 1: Kodschema med kodinstruktioner

V1 – Kodar-ID	1 Matilda 2 Elvira 3 Marcus
V2 – Datum	<i>Stringvariabel</i>
V3 – Veckodag	1 Måndag 2 Tisdag 3 Onsdag 4 torsdag 5 Fredag 6 Lördag 7 Söndag
V4 – Tidning	1 Göteborgs-Posten 2 Sydsvenskan 3 Hallands-Posten 4 Jönköpings-Posten
<u>Om sportnyheterna</u>	
V5 – Sport	<i>Stringvariabel</i>
V6 – Typ av sport	1 Individuell sport 2 Lagsport 99 Övrigt
V7 – Vilka handlar det om?	0 Okodbart 1 Kvinnor 2 Män 3 Både och
V8 – Ämne	0 Okodbart 1 Fokus på sport 2 Fokus på privatliv 3 Både och 99 Övrigt
V9 – Rubrik	<i>Stringvariabel</i>
V10 – Bild	<i>Stringvariabel</i>
V11 – Bild (volym)	1 Enskild person 2 Lagbild 99 Övrigt
V12 – Typ av text	1 Nyhetsartikel 2 Krönika 3 Matchreferat/tävlingsreferat 4 Personporträtt

	5 Reportage
	99 Övrigt
V13 – Typ av material	1 Egenproducerat 2 Byråmaterial – t ex. TT 3 Både eget och byråmaterial
V14 – Utrymme	1 Notis (<i>upp till 1000 tecken</i>) 2 Liten artikel (<i>1000-1500 tecken</i>) 3 Artikel (<i>1501-2300 tecken</i>) 4 Längre artikel (<i>2301-3500 tecken</i>) 5 Long reads (<i>3501-∞</i>)
V15 – Arena	0 Okodbart 1 Inrikes 2 Inrikes med lokalvinkel 3 Utrikes 4 Utrikes med lokalvinkel 5 Regionalt 6 Regionalt med lokalvinkel 7 Lokalt

Om personerna i nyheterna

V16a – Vem får komma till tals? Intervjuperson 1	0 Okodbart 1 Kvinna 2 Man 3 Annat 4 Anonym
V16b – Intervjuperson 2	0 Okodbart 1 Kvinna 2 Man 3 Annat 4 Anonym
V16c – Intervjuperson 3	0 Okodbart 1 Kvinna 2 Man 3 Annat 4 Anonym
V17a – Roll – Intervjuperson 1	0 Okodbart 1 Expert 2 Tränare/Förbundskapten 3 Utövare 4 Supporter/Fan 5 Journalist 6 Sportchef 7 Pressansvarig 8 VD

	9 Närstående 10 Annan representant för förening 11 Representant för förbund 12 Privatperson 99 Övrigt
V17b – Roll – Intervjuperson 2	0 Okodbart 1 Expert 2 Tränare/förbundskapten 3 Utövare 4 Supporter/Fan 5 Journalist 6 Sportchef 7 Pressansvarig 8 VD 9 Närstående 10 Annan representant för förening 11 Representant för förbund 12 Privatperson 99 Övrigt
V17c – Roll – Intervjuperson 3	0 Okodbart 1 Expert 2 Tränare/förbundskapten 3 Utövare 4 Supporter/Fan 5 Journalist 6 Sportchef 7 Pressansvarig 8 VD 9 Närstående 10 Annan representant för förening 11 Representant för förbund 12 Privatperson 99 Övrigt
<u>Om journalisterna</u>	
V18a – Kön på reporter 1	0 Okodbart 1 Kvinna 2 Man 3 Annat
V18b – Kön på reporter 2	0 Okodbart 1 Kvinna 2 Man 3 Annat
V19 – Länk	<i>Stringvariabel</i>
V20 – Kommentar	<i>Stringvariabel</i>

Kodinstruktioner

V1 – Kodar-ID

Varje person som kodar artiklarna får ett eget kodar-ID. Detta för att kunna se vem som kodat vad.

V2 – Datum (år-månad-dag)

Varje artikel kodas med ett sexsiffrigt nummer vilket motsvarar det datum då artikeln kodas.

V3 – Veckodag

För varje artikel kodas vilken dag på veckan som den kodas på. Från 1 Måndag – 7 Söndag.

V4 – Tidning

Varje artikel kodas efter vilken tidning den tillhör.

Om sportnyheterna

V5 – Sport

Artiklarna kodas efter vilken sport de handlar om. För att få samma resultat bland alla kodare utgår vi från Riksidrottsförbundets benämning av sporterna.

V6 – Typ av sport

Artiklarna kodas utefter om det handlar om en individuell sport eller en lagsport. Vid sport som kan vara både en lagsport och en individuell sport kodas typ av sport utifrån vilken typ av tävling artikeln handlar om eller vem artikeln handlar om. Till exempel om det handlar om en individuell tävling i skidåkning eller en specifik skidåkare. Vid annan typ av innehåll, till exempel om artikeln handlar om UEFA eller annan organisation, kodas 99 övrigt.

V7 – Vilka handlar det om?

För varje artikel kodas om artikeln handlar om kvinnor, män eller både och. Detta för att även om det är till exempel en mansdominerad sport, så kan nyheten handla om damsidan av den sporten. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V8 – Ämne

För varje artikel kodas om den fokuserar på sport, på privatliv eller på båda. För fokus på annat ämne kodas 99 övrigt. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V9 – Rubrik

Texten från rubriken klistras in direkt från artikeln till SPSS i en så kallad ”stringvariabel”.

V10 – Bild

Ytterligare en ”stringvariabel” där den som kodar beskriver vad den första bilden i artikeln föreställer.

V11 – Bild (volym)

Här kodas om huvudbilden är en individuell bild eller en lagbild. Vid ingen person på huvudbilden kodas 99 övrigt.

V12 – Typ av text

För varje artikel kodas vilken typ av text som den är, t ex ett personporträtt. Något som sporten ofta använder sig av är listor, till exempel ”här är tio kända idrottare som lagt av före 30 års ålder”. Dessa har vi medvetet uteslutit då ingen egentligen kommer till tals i dessa

artiklar, utan bara presenteras som fakta eller rangordnas av skribenten. Vid annan typ av text som inte återfinns på listan kodas 99 övrigt.

V13 – Typ av material

För varje artikel kodas om det är en artikel som är egenproducerad, producerad av nyhetsbyrå eller producerad av både egen reporter och nyhetsbyrå.

V14 – Utrymme

Varje artikel kodas efter hur stor den är sett till antal tecken. I storleksbedömningen inkluderas text, rubrik och bildtext. Faktarutor räknas ej.

V15 – Arena

Varje artikel kodas efter den geografiska arenan som innehållet handlar om. Dvs om det är en inrikes, utrikes, regional eller lokal artikel utifrån vart tidningen är baserad geografiskt. Om artikeln utspelar sig i tidningens bevakningskommuner kodas den som lokal. Om den utspelar sig i tidningens hemmahörande län kodas den som regional. Är det någon regional händelse med lokal vinkling kodas den som regional med lokalvinkling. Om den utspelar sig inom Sveriges gränser kodas den som inrikes. Är det en svensk händelse med lokal vinkling kodas den som inrikes med lokalvinkling. Om den utspelar sig utanför Sveriges gränser kodas den som utrikes. Slutligen så kodas utrikesartiklar med lokal vinkling som utrikes med lokalvinkling. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

Om personerna i nyheterna

V16a – Intervjuperson 1

För varje artikel kodas könet på de tre mest framträdande intervjupersonerna vad gäller antal citat. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V16b – Intervjuperson 2

För varje artikel kodas könet på de tre mest framträdande intervjupersonerna vad gäller antal citat. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V16c – Intervjuperson 3

För varje artikel kodas könet på de tre mest framträdande intervjupersonerna vad gäller antal citat. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V17a – Roll – Intervjuperson 1

För varje intervjuperson kodas vilken roll denne representerar. Vid roll som inte finns med på listan kodas 99 övrigt. Vid svårigheter att bedöma roll kodas 0 okodbart.

V17b – Roll – Intervjuperson 2

För varje intervjuperson kodas vilken roll denne representerar. Vid roll som inte finns med på listan kodas 99 övrigt. Vid svårigheter att bedöma roll kodas 0 okodbart.

V17c – Roll – Intervjuperson 3

För varje intervjuperson kodas vilken roll denne representerar. Vid roll som inte finns med på listan kodas 99 övrigt. Vid svårigheter att bedöma roll kodas 0 okodbart.

Om journalisterna

V18a – Kön på reporter

För varje artikel kodas könet på den/de reporter/reportrar som skrivit artikeln. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V18b – Kön på reporter

För varje artikel kodas könet på den/de reporter/reportrar som skrivit artikeln. Vid svårigheter att bedöma kodas 0 okodbart.

V19 – Länk

Länken till varje artikel klistras in här.

V20– Kommentar

För varje artikel kan kodaren här kommentera om det är något de t ex finner extra intressant med den.

Bilaga 2: Intervjuguide

Uppvärmningsfrågor

- Namn?
- Hur länge har du jobbat på xxx?
- Hur länge har du haft rollen som sportchef?
- Vad är dina huvuduppgifter i den rollen?
- Hur länge har du jobbat med journalistik?
- Har du märkt av någon skillnad i hur man jobbar kring jämställdhet på sporten under din tid på xxx? (om de varit där ett tag)

Om sportnyheterna

- Hur görs nyhetsurvalet?
- Hur definierar ni ett jämställt nyhetsutbud?
  - Är det viktigt med ett jämställt utbud?
  - Varför? (demokratiskt, publicistiskt, kommersiellt)
- Hur brukar ni tänka kring jämställdhet i sportutbudet? Både vad gäller sporter och personer?
- Har ni någon strategi kring jämställt nyhetsutbud?
- När diskuteras könsrepresentation och genus hos er?
  - Hur ofta?
- Hur tänker ni kring representation av herr- och damidrott?
- Hur tänker ni kring att våga satsa på att rapportera om sporter som det inte skrivs lika mycket om?
  - Finns det något exempel när detta ämne senast diskuterats?
- Hur resonerar ni när ni väljer ut vilka TT-texter ni publicerar?

Om personerna i nyheterna

- Brukar ni diskutera könsrepresentation när ni letar intervjupersoner?
- Hur tänker ni kring representation av kvinnor och män vad gäller intervjupersoner och vilka som får komma till tals?
- Ser ni skillnad på läsarsiffrorna beroende på om det är kvinnliga eller manliga utövare?
- Under vår undersökning så noterade vi att det var vanligt att även när artikeln handlade om damidrott och eller en kvinnlig atlet, så var intervjupersonen relativt ofta en man i rollen av tränare eller liknande. Däremot var det väldigt få artiklar som handlade om herridrott där kvinnor fick medverka som intervjuperson. Är detta något ni reflekterat över och vad tänker ni kring det?

Om journalisterna

- Hur många är ni som jobbar på sporten på xxx?
  - Vilka roller finns? Reportrar, webbredaktörer osv?
- Har ni reportrar som är experter inom vissa sporter och bara bevakar de sporterna eller vill ni att alla ska kunna skriva om allt?
- Får reportrarnas egna intressen styra mycket när ni väljer vilka sporter ni skriver om?
- Hur ser fördelningen mellan kvinnor och män ut bland er som jobbar på sporten?
- Är könsfördelning hos reportrar något som ni reflekterar över vid anställning/uppdragsgivande?
- Hur tänker ni kring könsrepresentation på den egna redaktionen?
  - Har ni något mål om att ha lika många kvinnliga och manliga anställda?
- Får reportrarna på er sportredaktion utbildning inom genus och könsrepresentation i media?

Om ansvar hos redaktioner

- Anser du att ni har ett ansvar att ha en mer jämställd sportrapportering?
- Har er koncern någon nedskrivna policy vad gäller könsrepresentation och jämställdhet?
  - Har er redaktion någon nedskrivna policy vad gäller könsrepresentation och jämställdhet?
  - Hur ser ni till att den efterföljs?
- Har ni några uppsatta mål kring jämställdhet och könsrepresentation som ni jobbar mot på sporten?
- Vad tror du behövs för att det ska bli en mer jämställd representation på sportsidorna?
- Hur ser ni som lokaltidning på ert ansvar i samhället när det kommer till jämställdhet?
- Har ni någon statistik på koncernnivå vad gäller jämställdhet?

Avslutningsfråga

- Finns det något du vill tillägga eller funderar över?

Bilaga 3: Inbjudan till intervju

Hej xxxx!

Vi är tre studenter från journalistprogrammet på Göteborgs universitet som just nu tillsammans skriver vår kandidatuppsats. Vårt ämne är jämställdhet och genusrepresentation i sportjournalistiken på fyra olika tidningars nätsajter, där xxx är en av de tidningar vi planerar att undersöka.

Vår undersökning kommer vara uppdelad i två delar, en kvantitativ, där vi kodar respektive tidnings sport-innehåll och en kvalitativ del där vi vill intervjua tidningarnas sportchefer. Vi undrar därför ifall ni kan tänka er att ställa upp på en intervju för detta någon gång under vecka 48? Resultaten från den kvalitativa undersökningen får ni självklart ta del av på förhand, samt vilka frågor och redaktionella rutiner vi undrar över.

Om ni själva har egen statistik från er tidning kring ämnet, så tar vi mer än gärna även del av den på förhand, som komplement och jämförelse med vår kvantitativa undersökning.

Efter en lång tid av pandemi och restriktioner som äntligen släppts kommer vi väldigt gärna ut till er redaktion och gör intervjuerna på plats om det går bra för er. Annars är vi självklart öppna för en digital intervju.

Vi hoppas ni tycker detta låter intressant och vill bidra till vår studie, vi ser fram emot att höra från er!

Bästa hälsningar,

Elvira Knudsen, Matilda Hillman och Marcus Erlingfors

Journalistprogrammet

Göteborgs Universitet

Bilaga 4: Sporter i rapporteringen

Länk till Riksidrottsförbundets statistik:

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/idrottsrorelsen-i-siffror/2020-idrotten-i-siffror---rf.pdf?w=900&h=700>

Tabell x.x: Sporter det rapporterats om hos respektive tidning under perioden 11-23 november. Om sporten är kvinno-, mansdominerad eller jämställd samt hur många artiklar som handlar om respektive sport (antal)

Sport	GP	Syd	HP	JP	
Amerikansk fotboll	1	0	0	0	Mansdominerad
Badminton	0	0	1	0	Mansdominerad
Bandy	0	2	0	0	Mansdominerad
Basketboll	1	4	2	1	Jämställd
Bilsport	0	3	1	0	Mansdominerad
Bodybuilding	0	0	0	1	Saknas
Bordtennis	0	0	2	1	Mansdominerad
Bowling	1	0	0	0	Mansdominerad
Boxning	0	0	0	1	Mansdominerad
Curling	0	2	0	0	Mansdominerad
Cykel	1	0	0	1	Mansdominerad
Danssport	0	0	0	1	Kvinnodominerad
Fotboll	51	92	26	15	Mansdominerad
Fridykning	1	0	0	0	Saknas
Friidrott	1	2	0	0	Kvinnodominerad
Golf	0	1	1	1	Mansdominerad
Gymnastik	0	0	0	1	Kvinnodominerad
Handboll	10	8	3	3	Jämställd
Innebandy	0	2	2	5	Mansdominerad
Ishockey	33	45	20	43	Mansdominerad
Karate	0	0	0	1	Mansdominerad
Kickboxning	0	0	0	1	Saknas
Löpning	1	1	0	0	Saknas
MMA	0	0	1	0	Saknas
Motorcykel	0	1	0	0	Mansdominerad
Orientering	1	0	0	0	Mansdominerad
Padel	0	5	0	0	Saknas
Ridsport	0	2	2	0	Kvinnodominerad
Simidrott	0	1	0	2	Jämställd
Skidor	6	11	2	2	Mansdominerad
Skidskytte	3	2	0	0	Mansdominerad
Tennis	3	11	5	0	Mansdominerad
Trav	0	0	1	0	Saknas
Volleyboll	0	4	3	1	Jämställd
Flera sporter	3	3	1	0	Saknas
Summa	117	202	73	81	
